8554 AA
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo
Cena 400 lir
Leto XXXVII. Št. 207 (11.029)
TRST, sreda, 2. septembra 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

DVOMLJIV USPEH PRIZADEVANJ MINISTRA MARCORE

Zgolj «načelen» pristanek trgovcev glede brzdanja cen

Njihovi zastopniki in Confindustria ne marajo nadzorstva ali kazni za kršitelje morebitnega dogovora

RIM — Ministru Marcori je sinoči uspelo pridobiti zastopnike živilske industrije, trgovcev in lastnikov trgovin na drobno za vsaj načelen sporazum o omejevanju rasti cen v prihodnjih dveh mesecih. Tako je sklepati iz uradnega sporočila ministrstva za industrijo in trgovino po včerajšnjem ponovnem srečanju Marcore z zastopniki Confindustrie, Confcommercio in Confesercenti ter treh vsedržavnih združenj zadružnih organizacij. Danes se bodo zastopniki industrijcev in trgovcev pogajali v okviru 7 strokovnih komisij o seznamu najnujneših živil in o najvišji ceni, ki naj bi jo zajamčili za posamezno blago do konca oktobra. Jutri bo Marcora ponovno sprejel delegacije trgovcev in industrijcev, da preveri njihove predloge in se dogovori o postopkih za njihovo uresničevanje, za kar je postavil rok do sobote.

Uradno sporočilo naglaša, da je Marcora potrdil namen, da ne poseže po blokadi cen in ne prizadene trgovcev, ampak se zavzema za njihovo sodelovanje, «kot tudi drugih družbenih sil» pri dogovoru o najvišji možni meri inflacije, «pod katero bodo morale ostati tako cene, kot tarife in stroški za delovno silo. Ko bo dobil jamstva o medprofesionalnem sporazumu o brzdanju cen, bo mogel minister «sprožiti operacijo o dogovorjenih cenah, ki bi jih deponirali pri trgovinskih zbornicah, da se preprečijo špekulacije in neupravičene podražitve».

Zastopniki živilske industrije so sicer uvodoma oporekali, da je za zajezitev inflacije treba predvsem zmanjšati stroške, a so vendar izrazili pripravljenost predložiti podatke, ki dokazujejo, da so se letos cene pri proizvodnji povišale manj kot lani, in sicer «le» za 12,3 odstotka. Zastopniki trgovcev pa so izrekli — se nadaljuje sporočilo — pripravljenost «sklepati avtonomno dogovore v posameznih pokrajinah (med seboj in z industrijci)». Postavili pa so bistveni pogoj, da za brzdanje naraščanja cen vlada ne bo posegla po zakonskih ukrepih. Predstavniki zadružnega gibanja so pa potrdili že večkrat izraženo (in resnici na ljubo tudi dokazano) pripravljenost sodelovati pri omejevanju draginje, a so predvsem naglašali potrebo po splošni preureditvi razdeljevalne mreže in po stalnem nadzorovanju cen.

Storjen je bil torej korak naprej v prizadevanjih ministra Marcore, ki se po izrecnem pooblastilu predsednika vlade Spadolinija trudi pri iskanju rešitev, ki naj bi odvrnile nevarnost bližnjega skokovitega naraščanja cen. Toda uspeh teh prizadevanj je vse prej kot gotov. Mimo načelnega pristanka njihovih zastopnikov na včerajšnjem srečanju so si namreč tako Confindustria, kot tudi Confcommercio in Confesercenti pridržale pravico do dokončne odločitve.

V zameno je pa Marcora bil včeraj prisiljen stopiti nekaj prav «konkretnih» korakov nazaj od svojih prvotnih predlogov. Obvezati se je moral, da glede cen vlada ne bo sprejela zakonskih ukrepov, odpovedati se je moral možnosti kaznovanja tistih trgovcev, ki ne bi spoštovali dogovorjenih cen, moral je sprejeti močno skrčenje števila živil, ki bi jim «zajamčili» (toda brez nadzorstva in kazni) cene, kot tudi skrajšanje časa (od 5 na 2 meseca), v katerem bo sporazum veljal. Če ne ravno pesimizem, je vsaj skepsa torej povsem upravičena.

Elektrika in goriva poganjajo draginjo

RIM — V primerjavi z enakim razdobjem lani so se v letošnjem prvem polletju najbolj povišale cene elektrike in goriv in sicer kar za 37,2 odstotka. Prav tako so podražitve storitev, bolj kot živila ali drugo blago, vplivale na rast inflacije, ki je v tem času dosegla 21 odstotkov. Pokazatelj življenjskih stroškov se je zvišal za 20,6 odstotka, pri čemer so se živila podražila za 19,4, oblačila za 17,3, storitve za 21,7 odstotka. V istem razdobju so se cene na debelo povišale za 17,5 odstotka, gradbeni stroški pa za 23,5 odstotka.

Marcora o energiji

RIM — Minister za industrijo Marcora je včeraj izjavil, da bo novi energetski načrt stekel od 15. oktobra. Predsednik ENEL Corbellini pa ugotavlja, da ni finančnega kritja ne le za gradnjo novih elektrarn na premog in jedrsko energijo, ampak niti za vzdrževanje sedanjih.

Južnotirolski PSI proti dodatni izjavi o jezikovni pripadnosti

BOCEN — Izvršni odbor PSI za Južno Tirolsko je v soglasnem dokumentu zahteval, naj vlada nujno ukrepa, tako da pri prihodnjem ljudskem štetju ne bo obvezna tudi dodatna izjava posameznikov o «jezikovni pripadnosti» nemški, ladinski in italijanski narodnosti. Po mnenju socialistov namreč ni dovolj časa, da bi zadevne norme tako popravili, da bi ne bili prizadeti interesi Ladincev, državljanov, ki obvladajo več jezikov in še zlasti mladoletnih otrok iz mešanih zakonov, za katere odločajo starši.

Vprašanje je na Južnem Tirolskem namreč zelo sporno in več političnih sil predlaga popravke k tej normi, ljudsko štetje pa je napovedano za 25. in 26. oktobra. Po drugi strani pa je «jezikovna pripadnost» osnovnega pomena pri sorazmernem podeljevanju službenih mest, ljudskih stanovanj in javnih podpor. PSI zatrjuje, da bi (s popravljenimi normami) mogli «jezikovni popis» izvesti pozneje, do tedaj pa naj bi veljala stara praksa, da zainteresiranci podajo izjavo o jezikovni pripadnosti v občinskih uradih.

RIM — Italijanski zunanji minister Colombo se bo sestal z ameriškim državnim tajnikom Haigom in s sovjetskim zunanjim ministrom Gromikom pred njunim srečanjem v New Yorku, ki bi moral obnoviti sovjetsko - ameriška pogajanja.

V IRANU SE SPIRALA KRVAVEGA NASILJA NEZADRŽNO STOPNJUJE

Po nedeljskem atentatu v Teheranu včeraj val maščevalnih usmrtitev

V glavnem mestu in okolici številni atentati - Znano ime pete žrtve - Hodžatuleslam Kamenei novi sekretar islamske republikanske stranke - Banisadrovi pogovori s predstavnikom PLO

TEHERAN — V Iranu se je dramatična napetost, ki je nastala v nedeljo po uboju predsednika Radžaia in premiera Bahonarja, včeraj še stopnjevala. Homeinijev režim, ki tudi do sedaj ni bil milosten do svojih nasprotnikov, saj jih je v samih dveh mesecih usmrtil 600, je na nedeljski atentat odgovoril z divjo represijo. V ponedeljek in včeraj so namreč usmrtili — kot je sporočil teheranski radio — kar 55 političnih nasprotnikov, med katerimi je največ mudžahedinov.

V Teheranu pa so si včeraj sledili krvavi atentati, v katerih je izgubilo življenje več islamskih predstavnikov, sedem pa je bilo ranjenih. Med mrtvimi sta tudi šiitska duhovnika, ki sta padla pod streli pred svojim domom. Šest mrtvih in več ranjenih je bilo tudi v številnih atentatih v perifernih področjih Irana. Včeraj je radio Teheran tudi sporočil, da je število mrtvih v nedeljskem atentatu naraslo na pet, medtem ko je število ranjencev 11. O njih pa ni sporočil podrobnejših informacij. Peta žrtev je direktor za finančne zadeve pri uradu ministrskega predsednika Abdolhosein Daftarian.

Medtem si je včeraj vladna stranka islamskih skrajnežev skušala pomagati iz težkega položaja. Na mesto ubitega Radžaia so v svojstvu glavnega tajnika islamske republikanske stranke izvolili 41-letnega uradnega razlagalca korana Alija Kameneija. Kamenei je član višjega obrambnega sveta Irana, kjer je predstavnik imama Homeinija. Preteklega 28. junija je bil med razstrelitvijo sedeža IRS ranjen in se je le pred kratkim vrnil v javno življenje.

Začasni predsedniški svet, ki ga sedaj sestavljata le predsednik parlamenta Rafsandžani in ajatulah Ardebili, pa je včeraj zjutraj predložil parlamentu imenovanje ajatulaha Mahdavija Kanija, ki je do sedaj bil notranji minister, za vladnega predsednika. Danes bo parlament med javnim zborovanjem razpravljal o tem predlogu. Rafsandžani je včeraj v parlamentu obtožil francoske oblasti, da «nudijo zaščito» avtorjem hudega atentata, ki je terjal življenje dveh najvidnejših voditeljev islamsko - integralističnega režima. Predsednik parlamenta je izjavil, da so atentat izvedli mudžahedini oz. pristaši bivšega šaha. «Vsi pa se skrivajo v Franciji, kar pomeni, da Francija zagovarja njihova dejanja», je dodal Rafsandžani, ki je nato prešel na obravnavo ukrepov, s katerimi naj bi strli opozicijo. Vsi parlamentarni govorniki so se strinjali z njim, da je treba biti do «protirevolucionarjev» neusmiljeni. Višji pravosodni svet je v isti «osvetski» liniji zahteval od sodnikov, naj «takoj usmrtijo izdajalce islama in islamske domovine, dovolj je hitra obravnava njihovih primerov».

Vse kaže torej, da bo v prihodnjih dneh v Iranu še veliko prelivanja krvi. Sam ajatulah Homeini se je tega najbrž prestrašil, saj je včeraj po radiu pozval sodišča, naj ne zlorabljajo svoje moči in naj spoštujejo pravice obtožencev, ki čakajo na razsodbo. Iransko ljudstvo pa je Homeini pozval k enotnosti, da se bo tako lahko zoperstavilo «komplotom supersil».

Da je napet položaj v Iranu povezan z rešitvijo vprašanja Bližnjega vzhoda, česar se mnogi zahodni politiki bojijo, dokazuje tudi včerajšnje srečanje Banisadra z visokim predstavnikom PLO El Hasanom, do katerega je prišlo v Banisadrovem pariškem bivališču. El Hasan je novinarjem dejal, da PLO «ne more pozabiti svojih bratov mudžahedinov, ki so se borili skupaj s Palestinci». Zato je izrazil upanje, da bi se voditelj PLO Arafat lahko v kratkem srečal z voditeljem mudžahedinov Radžavijem, s katerim naj bi «skušala zajeziti prelivanje krvi v Iranu».

Prav v času, ko so protihomeinski študentje iz Irana zasedli iranski konzulat v Rimu, je bila na iranski ambasadi — vedno v Rimu — tiskovna konferenca teheranskega glasnika v Italiji. Njegove besede pa so izzvenele precej nerealistično, saj je zanikal, da bi bil iranski režim v hudi stiski in da bi krvavi dogodki izpred nekaj dni dokazovali moč opozicije in krhkost vlade. «Dogodki v Teheranu so le začetek zmage nad terorizmom, katerega bomo ugonobili le v nekaj mesecih», je trdil iranski glasnik. Res pa je, da mu je malokdo verjel.

«Mudžahedini» zasedli iranski konzulat v Rimu

RIM — V okviru protihomeinistične ofenzive je skupina iranskih študentov, ki nasprotuje sedanji ureditvi svoje države, včeraj napadla in razdejala prostore iranskega konzulata v Rimu.

Kakih 20 mladeničev, pripadnikov skrajnolevičarske organizacije «Mudžahedinov», ki so v Iranu tarča Homeinijevih islamskih straž, je okoli 12 ure zasedlo konzulat v Ul. Bruxelles, v bližini iranskega diplomatskega predstavništva pri Vatikanu. «Mudžahedini» so se spravili nad pohištvo in zidovi in pretepli dva uslužbenca konzulata. Preden so ga zajeli pa je telefonistu uspelo poklicati policijo, ki je nemudoma obkolila stavbo v kateri se nahaja konzulat. Le uro in pol po vdoru so se mladeniči brezpogojno predali, pred tem pa so v improvizirani tiskovni konferenci seznanili italijanske in tuje časnikarje z namenom njihove protestne akcije. Pojasnili so tako, da so se za «podvig» odločili, da bi protestirali zoper iranski integralistični režim in pozdravili nedeljski atentat v katerem sta izgubila življenje predsednik Radžaj in premier Bahonar.

Glasnik iranskega veleposlaništva v Rimu Gadiri je ostro obsodil vdor «Mudžahedinov» v prostore konzulata. Dejal je, da gre zgolj za teroristično akcijo, kar bi dokazovalo tudi dejstvo, da so študentje pretepli, sicer slepega telefonista. Po mnenju uradnega iranskega predstavnika sami iranski študentje v Italiji nasprotujejo dejavnosti «Mudžahedinov», ki naj bi bili povsem osamljeni.

Sočasno z italijanskim, so «Mudžahedini» zasedli tudi diplomatska predstavništva v Stockholmu, Dunaju in Madridu.

Mitterrand odprl konferenco o manj razvitih državah

PARIZ — Včeraj se je v francoski prestolnici začela mednarodna konferenca OZN o manj razvitih državah. V svojem uvodnem govoru je predsednik Mitterrand poudaril, da namerava Francija do leta 1988 povišati svoj delež za podporo manj razvitim državam na 0,7 odst. letnega državnega proizvoda (sedaj le 0,08). Mitterrand je tudi izrazil upanje, da «bo duh odgovornosti zamenjal nezaupljivost in brezbrižnost v odnosih med Severom in Jugom».

Konference o manj razvitih državah se udeležuje skupno 155 predstavnikov držav članic OZN.

SLAVNOSTNI GOVOR JE IMEL PREDSEDNIK PREDSEDSTVA SFRJ SERGEJ KRAIGHER

S SVEČANO AKADEMIJO SO V BEOGRADU PROSLAVILI 20-LETNICO USTANOVITVE GIBANJA NEUVRŠČENOSTI

Izvirna načela neuvrščenosti so tudi sedaj zanesljiva in nezamenljiva opora, merilo in inštrument za spoznavanje in reševanje nasprotij sodobnega sveta, v boju za demokratizacijo mednarodnih odnosov

Predsednik Sergej Kraigher

BEOGRAD — Jugoslavija je sinoči s svečano akademijo v zvezni skupščini, v kateri je bila prva vrhunska konferenca neuvrščenih držav proslavila dvajseto obletnico prve konference, na kateri se je formalno rodilo gibanje neuvrščanja.

Merila, temeljna načela in cilji politike in gibanja neuvrščenosti so bili jasno in nedvoumno oblikovani že leta 1961 in so popolnoma potrdili svojo življenjsko moč, je včeraj rekel predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher. V govoru ob 20. obletnici beograjske konference na slavnostni akademiji v dvorani skupščine Jugoslavije, v kateri je bila pred dvema desetletjema prva konferenca neuvrščenih, je Kraigher dejal:

«S spoštovanjem se spominjamo pobudnika in gostitelja te konference, ki je odprla novo poglavje v sodobnih mednarodnih odnosih, državnika, katerega vizionarska misel je bila obrnjena v prihodnost človeštva — našega predsednika Tita.»

Sergej Kraigher je nato obudil spomine na Titove prijatelje in soborce Nehruja, Naserja, Nkrumaha, Sukarna in druge državnike, ki so bili od samega začetka pionirji gibanja neuvrščenosti. Izrazil je priznanje vsem državnikom in predstavnikom držav in organizacij, ki so sodelovale na beograjski konferenci ali so bile na njej opazovalke.

Potem ko je spomnil na korenine in vire neuvrščanja je Kraigher opozoril na izvirna načela, ki so jih že takrat, v Beogradu leta 1961 jasno oblikovali in ocenil, da že njihovo naštevanje zadostuje za prepričanje, v kolikšni meri so ta načela politike neuvrščenosti aktualna prav zdaj.

«Ta načela pomenijo tudi zdaj zanesljivo, nezamenljivo oporo, merilo in inštrument za spoznavanje in reševanje velikih nasprotij sodobnega sveta, v boju za mir in demokratizacijo mednarodnih odnosov» je rekel Sergej Kraigher.

V nadaljevanju je poudaril, da so neuvrščene države že s samim svojim obstojem in delovanjem v OZN veliko prispevale k ublažitvi vojne nevarnosti, ki nenehno grozi svetu kot tudi k demokratizaciji sodobnih mednarodnih odnosov. Zatem je opozoril na dinamično rast in razvoj gibanja neuvrščenih, ki se je povečalo s 25 na blizu 100 članic in poudaril, neminljivost politike in gibanja neuvrščenosti Osvetlil je tudi temelje in elemente boja neuvrščenih za novo gospodarsko ureditev v svetu v okviru napredka celotnega človeštva.

«Vse to kaže, v kolikšni meri sta gibanje in politika neuvrščenosti zdaj realna materialna moč v svetu, sposobna, da uresniči svojo zgodovinsko nalogo», je nadaljeval Kraigher.

Za spodbudno dejstvo pa je označil to, da v sodobnem svetu naraščajo odpori proti politiki sile in nadvlade. Zatem je spregovoril tudi o nekaterih konkretnih problemih.

Kraigher je opozoril na nezadovoljiv potek madridskega sestanka konference o evropski varnosti in sodelovanju in poudaril pozitivno vlogo neuvrščenih in nevtralnih držav, ki si prizadevajo za večje zaupanje in širše sodelovanje v korist Evrope in drugih delov sveta. Zatem je spregovoril o izjemno zaskrbljujočih razmerah na Bližnjem vzhodu in na Sredozemlju ter v zvezi s tem na nujnost zaustavitve oboroževalne tekme, za kar sta zlasti odgovorni veliki sili.

Kraigher je poudaril tudi izjemen pomen, ki ga Jugoslavija in vse neuvrščene države pripisujejo dokončni dekolonizaciji in uresničitvi pravic vseh narodov na Jugu Afrike do svobode; pri tem je najostreje obsodil zadnji južnoafriški napad na neodvisno in neuvrščeno Angolo.

Glede havanske pobude neuvrščenih za celovita pogajanja o mednarodnem gospodarskem sodelovanju za razvoj je Kraigher izrazil prepričanje, da so realne možnosti, da bo bližnji sestanek «Sever-Jug» v mehiškem Cancunu prispeval k odpravljanju razlik, ki jih bo treba zgladiti pred začetkom celovitih pogajanj.

Potem ko je poudaril velik pomen, ki ga ima za neuvrščene vedno večja usmeritev na lastne moči in zmogljivosti, kot tudi združevanje sposobnosti, ki jih imajo razvite in države v razvoju, je Sergej Kraigher spregovoril še o odnosih v samem gibanju. Pri tem je predsednik predsedstva SFRJ opozoril na pomen potrebe, da neuvrščene države z medsebojnimi odnosi omogočijo uspešno izvajanje ciljev politike neuvrščenih. Poudaril pa je zaskrbljenost zaradi grobega odstopanja od prakse neuvrščenosti, ko posamezne neuvrščene države poskušajo medsebojne spore reševati s silo. Kraigher je poudaril, da uporaba sile in spopadi ogrožajo neodvisnost neuvrščenih držav in škodujejo ugledu gibanja.

Sergej Kraigher je poudaril, da bo Jugoslavija nadaljevala prizadevanja za čim večjo enotnost gibanja in njegovo akcijsko sposobnost na podlagi izvirnih načel in ocenil, da imajo ta načela trajno vrednost in so solidna podlaga za graditev novega in pravičnejšega sveta.

Potem ko je opozoril na Titove besede na 6. konferenci, da so edino izvirna načela neuvrščenosti zanesljiv smerokaz gibanja v prihodnosti, je Sergej Kraigher dejal:

«Globoko smo prepričani, da čas, v katerem živimo odpira vedno večji prostor za politiko neuvrščenosti, za ideale in cilje, za katere se bojuje. Svet mora kreniti po poti miru, sodelovanja in vsestranskega rozvoja v korist vseh narodov in vseh ljudi.»

«Zato je neuvrščenost za nas in za mnoge druge, če še enkrat citiram misel tovariša Tita, ne samo vest, ampak tudi prihodnost človeštva», je sklenil svoj govor predsednik predsedstva SFRJ Sergej Kraigher na slavnostni akademiji ob 20. obletnici beograjske konference neuvrščenih držav. (dd)

Santiago Carrillo prispel v Beograd

BEOGRAD — Na povabilo voditeljev Zveze komunistov Jugoslavije je včeraj prispel v Beograd glavni sekretar KP Španije Santiago Carrillo. Z najvišjimi predstavniki ZKJ bo imel Carrillo v prihodnjih dneh politične pogovore. Na letališču ga je sprejel predsednik predsedstva ZKJ Lazar Mojsov.

ELEKTRARNA V KRŠKEM BO ZAČELA DELOVATI

Najbrž še konec tedna prvi jedrski kilovati

Od leta 1985 bo Slovenija razpolagala z viškom energije

KRŠKO — Konec tega ali prve dni prihodnjega tedna bodo v reaktorju jedrske elektrarne Krško sprožili verižno reakcijo. To so sporočili na tiskovni konferenci včeraj v Krškem. S tem bo Jugoslavija po skoraj sedmih letih od začetka gradnje vstopila v jedrsko obdobje. Elektrarno Krško bodo priključili na energetsko omrežje prihodnji mesec.

Končna cena prve jedrske elektrarne v Jugoslaviji bo znašala več kot 21 milijard dinarjev, oziroma trikrat več kot so načrtovali. Razlog za to prekoračitev cene je po besedah predstavnika krške jedrske elektrarne predvsem spremembe tečaja dinarja in inflacija. V jedrski elektrarni bodo prihodnje leto proizvedli 3 milijarde 100 milijonov kilovatnih ur električne energije, medtem ko bo povprečna proizvodnja v prihodnjih letih okoli 4 milijarde 200 milijonov kilovatnih ur.

Prav po zaslugi jedrske elektrarne v Kraškem ter vključitve nekaterih manjših energetskih objektov v naslednjih letih bo Slovenija leta 1985 imela dovolj električne energije, oziroma celo viške. To bo omogočalo izvoz električne energije in ustvarjanje deviz za nakup tekočih goriv. V načrtu energetske bilance Slovenije je ugotovljeno, da bo v prihodnjih letih republiki primanjkovalo zlasti naftnih derivatov. Slovenija je od nastanka tako imenovane naftne krize, to je od leta 1978 uspela zmanjšati porabo tekočih goriv kar za 23 odstotkov, medtem ko to znižanje za celotno Jugoslavijo znaša le 0,6 odstotka. Zato nadaljuje zmanjševanje porabe naftnih derivatov ne pride več v poštev, saj bi resno ogrozilo nemoteni proizvodni proces.

JURE PENGOV

Gedafi ponovno grozi

TRIPOLIS — Libijska arabska džamahirija je včeraj z mogočno vojaško parado praznovala 12. obletnico svoje revolucije. Njen vodja, polkovnik Muamar Gedafi pa je «seznanil prebivalstvo Sicilije, Krete, Turčijein drugih sredozemskih držav, da bo Libijska arabska džamahirija napadla ameriška oporišča in skladišča jedrskega orožja v omenjenih državah, če bodo ZDA nadaljevale z napadi v Sidrskem zalivu». Gedafijevo napoved je množica na vojaški paradi v Tripolisu z enominutnim burnim ploskanjem pozdravila, kot je tudi pozdravila sklep, da bodo odslej tudi ženskam odprta vrata libijskih vojaških akademij, da se bodo tako «ramo ob rami z moškimi borile proti ameriškemu imperializmu».

LATINA — Namestnik državnega pravdnika v Latini De Paolis je včeraj podpisal nalog o izpustitvi na začasno prostost za vsedržavnega tajnika radikalne stranke Francesca Rutellija, ki so ga v soboto aretirali, češ, da je razpečeval vojakom protimilitaristične letake in jih s tem podžigal k uporu in dezertiranju.

DVE LETI PO STRMOGLAVLJENJU CESARJA BOKASE

Vojska prevzela vso oblast v Centralnoafriški republiki

«Zamenjava» brez prelivanja krvi - Predsednik Dacko in njegovi ministri so na prostosti

BANGUI — Oborožene sile Centralnoafriške republike so včeraj brez prelivanja krvi prevzele oblast v državi. Poveljnik generalštaba vojske general Andre Kolingba je v radijski poslanici centralnoafriškemu ljudstvu izjavil, da je «zahteval in dosegel» odstop predsednika Davida Dacka in njegove vlade, zaradi «predsednikovega zdravstvenega stanja in politične napetosti, ki že šest mesecev vlada v državi». General je preklical vse ustavne svoboščine, prepovedal politično dejavnost strankam, ni pa uvedel izrednega stanja in tudi ne policijske ure. Tudi odstavljeni predsednik in ministri so na svobodi, le «zaprosili so jih», naj ostanejo na razpolago vojski.

Neobičajni državni udar ni presenetil političnih opazovalcev v Franciji in v Afriki. Z izvolitvijo novega francoskega predsednika Mitterranda je bila zamenjava predsednika Dacka le vprašanje časa. Dacka so Francozi po uspešnem državnem udaru, ki je zrušil cesarja Jeana Bedela Bokaso, z letalom iz Pariza neposredno pripeljali v predsedniško palačo. Tudi letošnje predsedniške volitve 15. marca mu niso kljub absolutni večini glasov izbrisale madeža, da je le «padalski predsednik». Centralnoafriška opozicija mu je celo očitala, da je poneveril volilne rezultate. Bržkone pa je bila zanj usodna francoska predsedniška zamenjava, saj je še pred izvolitvijo Mitterranda večkrat poudaril, da je nedopustno zamenjati «kompromitirane politike s korumpiranimi».

Giscardov človek je torej včeraj prepustil oblast svojim vojakom, ki že napovedujejo, da bodo «vodili državo, dokler ne bodo vzpostavili pogojev za demokratično civilno oblast». Resnici na ljubo je bil obračun dveletnega Dackovega vladanja precej boren, saj mu ni uspelo popraviti katastrofalnega gospodarskega stanja, ki ga je povzročila razsipniška politika cesarja Bokase. Vojska pa mu sedaj očita predvsem, da se je spuščal v «jalove politične polemike s svojimi nasprotniki».

Ob vsem tem pa se sedaj samo po sebi zastavlja vprašanje, kdo je za včerajšnjim državnim udarom. Sodeč po izjavah francoskega zunanjega ministra Charlesa Hernuja je to le «izključno notranje vprašanje Centralnoafriške republike». Za francoskega ministra je v Banguiju le navadna «zamenjava oblasti», francoski kontingent v tej afriški državi pa ostaja v vojašnicah in bo posegel samo, da bi ščitil francoske državljane v Centralnoafriški republiki. Nedvomno so izjave francoskega ministra iskrene, a nova francoska garnitura je lahko zadovoljna, da v Banguiju ni več «slamnatega Giscardovega človeka».

PRETEKLO JE 42 LET OD NACISTIČNEGA NAPADA NA DRŽAVO

Na Poljskem številne svečanosti pa tudi zaskrbljenost za danes

V prihodnjem triletju bo pol milijona ljudi menjalo zaposlitev Prekinjena pogajanja o poročanju RTV o kongresu Solidarnosti

VARŠAVA — V vseh poljskih mestih so včeraj obhajali 42. obletnico začetka druge svetovne vojne. Povsod, kjer so nacisti zverinsko ubili poljske vojake in kjer so pod njihovimi streli klonili nedolžni civilisti, so včeraj Poljaki polagali vence in šope cvetja, pa tudi belo - rdeče zastave — simbol Poljske.

V Varšavi so se svečani obredi začeli že zgodaj zjutraj na Trgu zmage. Varšavski pomožni škof pa je za padle daroval mašo v katedrali sv. Ivana. Številni bivši borci in sindikalni predstavniki Solidarnosti so pred spomenikom neznanega vojaka in na drugih obeležjih, med katerimi simbolični grob žrtvam pri Katynu, postajali v tišini in zbrano brez skandiranja gesel, ki bi spominjala na najtežjo gospodarsko in družbeno krizo, ki jo po vojni Poljska v tem času preživlja.

Toda čeprav je bila včeraj kriza v nekakem zatišju, je niso pozabili. Najbolj razširjeni varšavski dnevnik «Życie Warszawy» je včeraj na prvi strani z velikim poudarkom pisal o vedno bolj perečem problemu brezposelnosti. Po podatkih komisije za načrtovanje bo namreč moralo na Poljskem v triletju 1981 - 83 pol milijona Poljakov menjati delo. Dnevnik objavlja tudi številke, ki jih je posredoval minister za delo Rajkiewicz, po katerem bodo morale industrijska podjetja v kratkem odpustiti iz službe vsaj 180 tisoč delavcev, gradbena pa 150 tisoč. Zaradi pomanjkanja goriva in omejitve transporta pa bo brez dela okrog 60 tisoč voznikov. To pa še ni vse. Veliko zaskrbljenost povzroča tudi dejstvo, da se je od 390 tisoč univerzitetnikov, ki je letos končalo študij, zaposlilo 300 tisoč, medtem ko preostali ne najdejo ustrezne zaposlitve. «Mladinska brezposelnost ni samo velika gospodarska izguba — piše dnevnik — ampak prava družbena nesreča.»

Včeraj se je sestala v Gdansku KKP Solidarnosti, ki je preučevala možnosti nadaljnjega razpleta pogajanj med vlado in sindikatom o poročanju RTV s kongresa Solidarnosti. Vlada je pod pogojem, da sindikat umakne grožnjo o stavki v radiodifuznem sistemu in da vsaj mesec dni prekine s protestnimi akcijami javnih občil, odobrila 3,5 ure poročanja na drugi televizijski mreži. Solidarnosti pa odajanje na tej mreži ne gre v račun in trdi, da je velika večina podeželja ne vidi, kar bi oškodovalo predvsem kmete.

Lech Walesa včeraj na poljski televiziji

WARŠAVA — Včeraj je poljska televizija prvič po ustanovitvi neodvisnega sindikata oddajala polurno oddajo, v kateri so štirje predstavniki — med katerimi tudi Lech Walesa — govorili o dejavnosti in zahtevah Solidarnosti. Oddajo je poljska vlada odobrila med pogajanji z vodstvom sindikata, ki bo imel 5. septembra prvi vsedržavni kongres.

«Le Monde» o srečanju Cheysson - Arafat

PARIZ — Ugledni francoski dnevnik «Le Monde» je včeraj polemiziral s «pretiranimi reakcijami» izraelske vlade zaradi srečanja med voditeljem PLO Arafatom in francoskim zunanjim ministrom Cheyssonom. Dnevnik trdi, da je bilo srečanje le «formalnega» značaja, kot toliko drugih v preteklosti in ne spreminja zadržanja nove francoske administracije.

LIZBONA — Mandatar za sestavo nove portugalske vlade socialdemokrat Francisco Jose' Pereira Pinto Balsemao je včeraj izročil seznam novih ministrov predsedniku republike Antoniu Ramalhu eanesu.

BRUSELJ — Danes v Oberammergauu na Bavarskem in 16. septembra v Bruslju bo NATO pripravila svoje predloge za pogajanja o omejevanju jedrskih raket v Evropi.

O POLOŽAJU NA TRŽAŠKI POKRAJINI IN OBČINI

Kriza zaustavlja reševanje številnih važnih problemov

Pogovor s pokrajinskim tajnikom in svetovalcem SSk Zorkom Harejem

Dejstvo, da sta tako tržaška pokrajina kot občina v položaju, ko so nove volitve neizbežne, prav gotovo vpliva na celotno politično klimo in tudi na določeno zatišje, v katero se je v počitniškem času «zatekla» marsikatera stranka.

Položaj na tržaški pokrajini in občini pa je kljub zatišju nenavaden, saj upravlja obe telesi Lista za Trst, ki ni hotela zapustiti odborniških stolčkov, kljub nezaupnici, ki sta jo odbora prejela. Položaj pa je nenavaden tudi zato, ker prefekt ni imenoval svojega komisarja, ki naj vodi pokrajino in občino do razpusta obeh svetov. Prefekt pravi, da po zakonu ni dolžan imenovati komisarja, nekateri pa menijo, da bi to moral storiti (v tem smislu je jasno stališče KPI).

Včeraj smo se o političnem položaju na Tržaškem pogovarjali s pokrajinskim svetovalcem SSk Zorkom Harejem in tudi on nam je izjavil, da bi moral prefekt po običajni politični praksi imenovati komisarja, tako odbora LpT ne bi upravljala pokrajine in občine do razpusta obeh svetov. Harej je nato negativno ocenil splošno situacijo in dejal, da je slabo, da sta pokrajina in občina brez resnične uprave in da sta oba sveta «vzdržala» komaj dve leti. Problemov, ki tarejo Trst in okolico je veliko, kriza pa zaustavlja rešitve. S krizo bo zamrznil tudi marsikateri sklep, marsikatera že pričeta dela pa se zaustavila, kar seveda ni dobro in vzbuja v ljudeh nezaupanje. Glede volitev je Harej dejal, da ni rečeno, da bodo privedle do dokončne razjasnitve, bati pa se je, da bo položaj tudi spomladi (po vsej verjetnosti bodo šli volivci na glasovanje takrat) ostal v bistvu nespremenjen. Pokrajinski svetovalec SSk je nadalje izrazil mnenje, da sedanja nejasnost ne koristi demokratičnim strankam in omenil, da LpT dokaj glasno prepričuje ljudi o svojih «uspehih» in si tako skuša najti nove pristaše.

Glede možnosti, da bi pokrajinski ali občinski odbor sklicala sveta, je Harej izrazil dvom, da bi se ostale stranke (razen MSI) udeležile seje. O datumu razpusta obeh svetov pa je omenil možnost, da bo treba na predsedniški dekret čakati mogoče tudi več kot mesec dni Harej nam je tudi dejal, da bo SSk o teh problemih še nadalje razpravljala.

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

vabi

na komemoracijo Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča

ki bo v nedeljo, 6. septembra, ob 17. uri v Bazovici pred spomenikom.

DANES PRI SV. IVANU

Začetek seminarja za slovenske šolnike

Na srednji šoli «sv. Cirila in Metoda» pri Sv. Ivanu se bo danes zjutraj začel seminar za slovenske šolnike, ki ga prireja šolsko skrbništvo v Trstu. V prvem delu seminarja so na sporedu predavanja za vzgojiteljice, ki so jih prireditelji razdelili v dve skupini. Danes ob 8.30 se bo na svetoivanski nižji srednji šoli zbrala prva skupina vzgojiteljic in prisluhnila predavanju prof. Sonje Kokalj, pedagoga na Zavodu za otroške vzgojiteljice iz Ljubljane, ki bo govorila o jezikovni vzgoji v predšolski dobi. Za drugo skupino vzgojiteljic pa bo jutri predavala prof. Irena Levičnik, pedagoška svetovalka Zavoda za šolstvo SR Slovenije iz Ljubljane. Predavala bo na temo «Otrok in igrača».

ZA ŠOLO NA ROCOLU - MELARI

Podjetje «Carena» zmagalo na dražbi

Gradbeno podjetje «Carena» je zmagalo dražbo za gradnjo drugega in tretjega dela novega velikega šolskega poslopja v kompleksu Rocol - Melara. Načrt za omenjena gradbena dela predvideva dokončno ureditev osnovne šole in gradnjo poslopja, v kateri bo imela svoj sedež nižja srednja šola. Pogodba se glasi približno na tri milijarde in pol lir.

Vrtec pri Domju zopet odprt

Uprava občine Dolina sporoča, da je otroški vrtec pri Domju, ki je bil prizorišče vandalističnega napada, odprt. V nasprotju s predvidevanji, popravila ne ovirajo rednega poteka pouka.

PRED JUTRIŠNJIM POSVETOM CGIL NA POMORSKI POSTAJI

Za aktivno angažiranost Slovencev v tržaškem sindikalnem življenju

Veliko pričakovanje v delavskih krogih in med našo skupnostjo - Mnenja sindikalista G. Švare

V sindikalnih krogih, med delavci in v slovenski javnosti vlada veliko pričakovanje za jutrišnji posvet na pomorski postaji na temo «Enotnost in naloge vseh delavcev v CGIL za uveljavitev pravic Slovencev na delovnem mestu in v družbi». Srečanje, ki se bo začelo kot znano ob 9. uri, prireja Nova delavska zbornica - CGIL iz Trsta v okviru priprav na komprenzorijski kongres sindikata. Namen posveta je izboljšati organizacijska sredstva sindikata CGIL za zagotavljanje redno številčne in kvalitetne prisotnosti Slovencev v okviru delavskih organizacij v našem mestu in v deželi Furlaniji - Julijski krajini. V drugi vrsti pa nameravajo italijanski in slovenski delavci, včlanjeni v CGIL, na jutrišnjem posvetu definirati cilje in delovanje sindikata za uveljavljanje splošnih pravic naše narodnostne skupnosti v družbi ter pri tem doseči sodelovanje in angažiranost enotnega sindikalnega gibanja. Zato je nujno potrebno, da se jutrišnjega srečanja na pomorski postaji udeleži čimveč slovenskih delavcev in predstavnikov naših organizacij, ki se posredno ali neposredno ukvarjajo s to problematiko.

O pomenu jutrišnjega posveta in o splošni angažiranosti Slovencev v tržaškem sindikalnem gibanju smo vprašali za mnenje Germana Švaro iz Boljunca, dolgoletnega odbornika Enotne družbe pristaniških delavcev in aktivista v CGIL. V tržaški luki, nam je dejal Švara, je kot znano zaposlenih mnogo pripadnikov naše narodnostne skupnosti in vsi zavedni in napredni delavci so z zadovoljstvom pozdravili pobudo CGIL, ki nedvomno odpira zanimiva vprašanja. Ob tej problematiki pa se samo po sebi odpira vprašanje angažiranosti Slovencev in njihove vsakdanje prisotnosti pri sindikalnem delu. «V naši pristaniški družbi» je nadaljeval Švara» ni prišlo nikoli do diskriminacij na račun Slovencev, kljub temu pa je zelo težko najti in prepričati naše ljudi, da bi vstopili v sindikat in tam postavili na dan naše probleme in naše zahteve. Ob objektivnih problemih torej manjka naša direktna prisotnost v delavskih svetih in v sindikalnih organih». Nedvomno zanimivo in zlasti pereče vprašanje, ki ga bo treba na jutrišnjem srečanju obravnavati.

Posvet CGIL bo gotovo naletel na neodobravanja običajnih desničarskih in šovinističnih krogov, odprl pa bo živahno debato tudi med raznimi sindikalnimi komponentami. Pomislimo samo na nedavne polemike, ki jih je sprožil dvojezični transparent Enotne pristaniške družbe in kako nekateri gledajo na dvojezične napise v športnem in kulturnem centru pristaniških delavcev na Proseku. Germano Švara je odločno mnenja, da je CGIL ubrala pogumno pot, čeprav je jasno, da gre s to pobudo naproti napetosti in verjetno tudi nerazumevanju s strani ostalih sindikalnih komponent. «Kolikokrat se je federacija CGIL - CISL - UIL v našem pristanišču» je nadalje pripomnil Švara, «dobesedno razbila pri obravnavanju nekaterih specifičnih problemov naše narodnostne skupnosti in nastale so večkrat polemike, ki se nadaljujejo še danes. Kljub temu pa je CGIL dosledno uresničevala svojo politiko enakopravnosti obeh narodnostnih skupnosti. Politika, ki mora postati obveza za vseh sindikalnih komponent v našem mestu». In to je morda najvažnejši cilj jutrišnje konference na pomorski postaji.

Na včerajšnji izredni skupščini delničarjev finančne družbe dežele Furlanije - Julijske krajine «Friulie» so odobrili povišek družbene glavnice z 28 milijard in 600 milijonov na 30 milijard. Kot je povedal predsednik družbe Bruno Chientaroli, je bil povišek družbenega kapitala nujen in potreben za kritje novih stroškov predvsem na področju posegov v korist nekaterih industrijskih obratov v deželi.

PO USPELEM PARTIZANSKEM PRAZNIKU

Prečnik se pripravlja na odkritje spomenika

Odbor za postavitev obeležja v spomin padlih borcev bo v kratkem priredil delovne akcije

V Prečniku, prijetni vasici devinsko-nabrežinske občine, se vestno pripravljajo na slavnostno odkritje vaškega spomenika padlim za svobodo, ki bi se po predvidevanjih moralo odvijati junija ali julija prihodnjega leta. Še ena slovenska vas bo tako imela v svoji sredi spominsko obeležje padlim borcem in aktivistom v narodnoosvobodilni borbi, simbol boja in žrtev ter v opomin mladim generacijam, da nadaljujejo boj proti fašizmu, za boljšo in pravičnejšo družbo.

Nabiralna akcija za spomenik v Prečniku traja že pet let in to od prvega vaškega partizanskega praznika, ki je v petih izvedbah privabil v vas na tisoče obiskovalcev s te in one strani meje. Čisti dobiček teh prireditev so organizatorji v celoti namenili finančnemu skladu za izgradnjo spomenika, ki bo stal na občinskem zemljišču prav v bližini prireditvenega prostora na cesti, ki pelje v Mavhinje. Veliko finančno pomoč pa seveda predstavljajo prostovoljni prispevki domačinov in tudi občanov devinsko-nabrežinskega predela, ki so doslej pokazali veliko zanimanje za partizansko obeležje v Prečniku.

Za postavitev spomenika v vasi že več let prizadevno skrbi posebni krajevni odbor, ki mu predseduje domačin Ludvik Mokole. Omenjeni odbor tudi zbira denarna sredstva in bo v kratkem dal pobudo za začetek prostovoljnih del za postavitev spomenika, pri katerih bo nedvomno sodelovala vsa vaška skupnost. Veliko prizadevnost so prebivalci Prečnika že jasno pokazali na nedavnem uspelem petem partizanskem prazniku, kjer so vsi pridno sodelovali, tako mladi kot starejši, in prispevali k njegovemu uspehu.

Načrt za spomenik je že skrbno pripravljen, izdelal ga je geometer Stanko Hrovatin. Odbor za postavitev spomenika je že kupil pristen nabrežinski kamen, iz katerega bodo nato vklesali obeležje. Vaščane Prečnika čakajo sedaj le prostovoljno delo in priprave na odkritje spomenika, ki ga domačini hočejo kar se da najlepše praznovati.

IZ RAZPRAVE NA TRGOVINSKI ZBORNICI

Različna stališča glede namestitve premogovnega terminala v naši luki

Poročilo je podal predsednik pristaniške ustanove Zanetti
Kritične pripombe pokrajinskega tajnika CGIL Gialuza

Prejšnji petek se je sestal odbor trgovinske zbornice, ki ga je sklical predsednik Modiano. Med drugim je na seji odbora predsednik pristaniške ustanove Zanetti prebral poročilo o premogovnem terminalu, ki naj bi ga namestili na območju bivše rafinerije «Esso» pri Sv. Soboti. Načrt bi stal več kot 150 milijard lir, namenjen pa bi bil velikim ladjam, ki prevažajo premog. Promet naj bi se odvijal po morju in bi zalagal s premogom širok italijanski prostor, po železnici in cesti pa naj bi šel premog tudi v Avstrijo in na Bavarsko. Zanetti je poudaril, da načrt predvideva, da bi «potovalo» preko tržaške luke 15 milijonov ton premoga letno. Za to bi bilo seveda potrebno veliko skladišče, čeprav bi polovico premoga neposredno raztovorili z ladij na posebne splave, ki bi pluli v pristanišča ob Jadranu in šli po Padu do Lombardije. Zanetti je omenil tudi to, da bi del premoga prevažali po kopnem v Avstrijo in drugam.

Naj povemo, da se je za izgradnjo terminala v Trstu že ustanovila mešana družba «Terminal Trieste».

Na seji odbora trgovinske zbornice se je že izvedelo, da namerava italijanski lastnik ladijske družbe prevažati iz Trsta premog v pristanišča severnega Jadrana. V tržaškem arzenalu Sv. Marka pa je v izgradnji že četrti veliki splav za prevažanje premoga.

Predsednik ladjedelnice Italcantieri Fanfani je dejal, da bi premogovni terminal služil Trstu tudi zato, ker nudijo ladje in splavi za prevoz premoga veliko dela ladjedelnicam in dodal, da Italcantieri že gradi ladje, ki so namenjene prevozu premoga.

Predsednik družbe Agip-Carboni pa je med drugim dejal, da si Trst lahko privoščí velik strošek za izgradnjo premogovnega terminala, ker so tu prisotni veliki državni in mednarodni interesi.

Precej drugačnega mnenja glede premogovnega terminala v Trstu je bil pokrajinski tajnik CGIL Gialuz, ki je poudaril, da terminal zahteva ogromno površino, Trst pa da nima povoljnega prostora. Gialuz je k temu dodal pripombo, da bi takšen premogovni terminal ne bil v skladu z trgovskimi in industrijskimi perspektivami tržaškega pristanišča in niti ne z razvojem tržaške industrije. V bistvu je pokrajinski tajnik CGIL zahteval, naj se najprej rešijo nekatera velika gospodarska vprašanja, ki tarejo Trst in naj se ne trošijo ogromne vsote v terminal.

V odgovor je predsednik pristaniške ustanove Zanetti zatrdil, da bi prevoz premoga pospešil promet v tržaški luki še na drugih področjih.

Diadora Bussani ne more na akademijo vojne mornarice

Mlada Tržačanka Diadora Bussani se ne bo mogla udeležiti izpitov za sprejem na akademijo vojne mornarice v Livornu. Tako je včeraj dokončno sklenil državni svet, ki je sprejel priziv državnega pravobranilca iz Firenc na razsodbo toskanskega deželnega upravnega sodišča (TAR). Kot znano, je to sodišče sprejelo ugovor Bussanijeve in prepustilo dekle k sprejemnim izpitom akademije. Ob tem je treba ugotoviti, da redkokdaj državni svet v tako kratkem času, točno v enem mesecu, izda katerokoli razsodbo ali mnenje. Za rešitev važnejših in dosti bolj aktualnih problemov, kot je ta primer, pa je treba žal čakati mesece, če ne že leta.

● **Pokrajinski pedagoški center** organizira tudi letos glasbene tečaje za otroke od 4. do 13. leta in tečaje za odrasle. Za vpis in informacije je odprt urad v Ul. Mazzini 25, vsako popoldne, razen v sobotah, od 16. do 19. ure. Interesenti lahko tudi telefonirajo na številko 65-586.

● **Ministrstvo za turizem** in prireditve je izdalo navodila v zvezi s podporami v korist gledaliških dejavnosti v sezoni 1981/82. Za potrebne informacije se lahko interesenti obrnejo na urad za prireditve na tržaški prefekturi.

ZARADI POSEGA OBČINSKE UPRAVE

Ob izlivu Timave izbruhnil spor zaradi nedovoljenih privezov

V tem predelu nameravajo urediti park za avifavno - V teku je že izdelava načrta, za katerega je dala pobudo naša dežela

Ob izlivu Timave je do nedavnega vladal mir. Človek je le redkokdaj prodrl v čudovite vodne rokave, zavite v bujno zelenje. Prav zato se je pred kakšnim letom porodila zamisel, da bi to področje zaščitili in spremenili v park za avifavno. Uredili naj bi nekakšen zoološki vrt za vodne ptice.

Tega miru že nekaj mesecev ni več. V mirne vode glavnega kanala ob izlivu Timave so začeli pluti drug za drugim najrazličnejši čolni in v kratkem se je levi breg spremenil v nekakšen dolg pomol. Lastniki čolnov so začeli graditi priveze. Tako so podrli tudi marsikatero drevo, ki so ga pred leti zasadili nalašč, da bi zavarovali breg pred usadi. Kanal je skratka postal nekakšno turistično pristanišče.

Vsa zadeva je v devinsko nabrežinski občini dvignila precej prahu. Občinski upravitelji so se nenadoma zbali, da bo šel načrt za ureditev parka po vodi in so se zato obrnili na pristojne oblasti, v prvi vrsti na deželo, ki je finansirala izdelavo načrta za park ter na pristaniško poveljstvo, ki ureja vse pomorske zadeve. Tako so se predstavniki občine, dežele, zadruge, ki izdeluje načrt in pristaniškega poveljstva zbrali predvčerajšnjim na kraju, da bi preverili, kaj je na stvari. In res so ugotovili, da se je v kanal ob izlivu Timave naselilo kakih sto čolnov, nihče pa ni znal dati zadovoljivega odgovora na vprašanje, kako se je to moglo zgoditi, ko pa ni nihče za vse te priveze izdal dovoljenja.

Res je sicer, da so zakoni, ki urejujejo te zadeve, sila elastični in marsikdaj dokaj nejasni, in da si jih zato marsikdo tolmači po svoje. Res je tudi, da je za ljudi vse lažje priti do svojega čolna in je zato le-teh vedno več, tako da enostavno ni več prostora za priveze.

Res pa je tudi, da zahteva današnji čas pozornejše načrtovanje v turistični politiki in večje napore za ovrednotenje naravnih bogastev. To, kar se danes dogaja ob izlivu Timave, pa je živ dokaz neskladij, ki jih srečujemo na tem področju. Na eni strani napori upraviteljev, da bi zaščitili naravo in s tem tudi dvignili turistično vrednost določenega predela, po drugi pa potrebe številnih ljudi, da nekje pač privežejo svoje čolne.

Vprašanje je na stežaj odprto. Občina sicer še ni formalno zaprosila pristaniškega poveljstva za koncesijo predela, ki naj bi ga preuredili v park za avifavno. To bo storila v teh dneh. Pristaniško poveljstvo pa se je s svoje strani obvezalo, da bo proučilo vsak primer priveza posebej, ker gre za silno komplicirano situacijo, kot nam je včeraj priznal podpoveljnik tržaškega pristaniškega poveljstva Blasio. Tega dela so se lotili že včeraj in se bo verjetno precej zavleklo. Zadruga «Naturstudio», ki pripravlja načrt za park in je že pripravila prvo študijo, bo vsekakor nadaljevala s svojim delom. Medtem pa bodo preverili tudi morebitne krivde za zasedbo kanala saj so nekateri lastniki čolnov izjavili, da jim je bila s strani pomorskih oblasti že zagotovljena koncesija. Ni izključeno da bo imela vsa zadeva tudi sodne odtenke.

POLETNIH POČITNIC JE KONEC

VČERAJ TUDI NA NAŠIH ŠOLAH ZAČETEK POPRAVNIH IZPITOV

Dijaki so se spoprijeli s pismenimi nalogami iz slovenščine in italijanščine

Včeraj so se tudi na slovenskih šolah začeli popravni izpiti in sicer s pismenimi preizkušnjami. Na vrsti so bile naloge iz slovenščine, samo na klasični gimnaziji in liceju so se morali dijaki spoprijeti s spisom italijanščine. V nižjih razredih so seveda prevladovali prosti spisi, medtem ko so «starejši» dijaki pisali naloge iz literature. Naslova, ki so ju morali razviti dijaki III. razreda realne, sta na primer «Prešernova Bogomila» ali «Tip romantične junakinje». Primer naslovov za prvi razred Trgovskega tehničnega zavoda je «Počitniška srečanja» in «Tvoje mnenje o popravnih izpitih». V drugem razredu vzgojiteljske šole so dijaki izbirali med «Kaj si se v letošnjem letu naučil slovenskega jezika», «Iz knjig spoznamo življenje» in «Tekma za orožjem».

Danes so na vrsti spisi iz italijanščine, na klasičnem liceju pa pismene preizkušnje iz latinščine.

Praznik komunističnega tiska na Pončani

Od jutri pa do ponedeljka, 7. septembra, bo na vrtu ob Ul. Orlandini tradicionalen praznik komunističnega tiska na Pončani. To je najstarejši praznik komunističnega tiska v Trstu in najvažnejši po pokrajinskem festivalu; praznik bo posvečen borbi za mir in za sožitje med narodi. Vse dni bodo na sporedu zanimive kulturne točke, tako bo že jutri, s pričetkom ob 21. uri, posadka ladje Ngola predstavila splet glasbe in pesmi iz osvobodilne vojne v Južni Afriki. V soboto bo med drugim nastopil tudi mešani zbor italijanske narodnosti iz Umaga. V nedeljo pa bo nastopila znana skupina sodobne italijanske glasbe Area. O ostalih točkah programa bomo še poročali.

Čestitke

Danes bo ugasnila peto svečko ERIKA PALČIČ iz Ricmanj. Zvrhan koš poljubčkov ji pošiljajo mama, očka, nona, teta Elda in stric Giorgio. Obenem voščijo tudi noni Albini iz Kopra za njen današnji rojstni dan.

Drevi koncert violinista I. Mirkovića

Drevi bo v baziliki Sv. Silvestra v Trstu koncert jugoslovanskega violinista Ina Mirkovića, ki bo igral ob spremljavi pianistke Nine Kraljić Kovačić. Koncert se bo začel ob 20.30. Na programu so Bachove, Beethovenove ter Frankove skladbe. Vstopnice so na razpolago v uradu tržaške turistične in letoviščarske ustanove na Trgu Unità 4. Jutri zvečer bo Ino Mirković koncert ponovil.

TUDI TO SE ZGODI

Vabilo... za Itala Sveva

Tržaškega pisatelja Itala Sveva že več kot petdeset let ni več med živimi, vendar kaže, da v določenih italijanskih kulturnih krogih s tem še niso seznanjeni. Pred dnevi je namreč na naslov pisateljeve hčere Aurelie Fonda - Savio dospelo pismo združenja «Associazione culturale Italiana partecipativa educativa», naslovljeno na pisatelja Itala Sveva. Pokojnega tržaškega književnika vabijo, da se udeleži literarnega tekmovanja «Diego Fabbri». V pismu, kateremu je bil priložen tudi pravilnik tekmovanja, je rečeno, da je pisatelja priporočil Inštitut za italijansko dramo. Na koncu je izrečeno tudi vabilo na tiskovno konferenco, zasedanje o misli Diega Fabbrija ter na uprizoritev drame Fabbrijeve «Il delirio», ki bo junija prihodnjega leta v Rimu.

Zaenkrat še ni ugotovljeno, ali gre za namerno napako ali pa za «spodrsljaj» kakega nepazljivega uradnika.

Tržaška občina odpovedala prostore Inštitutu za zgodovino osvobodilnega gibanja

Tržaška občina je s pismom z dne 31. julija letos Inštitutu za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini odpovedala uporabo prostorov v drugem nadstropju občinske palače na Trgu Verdi 1 s pozivom, da mora izprazniti prostore pred začetkom operne sezone gledališča Verdi 1981-82.

Ker inštitut nima doslej nobene možnosti za vselitev v druge prostore je vodstvo inštituta sklenilo, da bo z resnim položajem, ki je nastal s sklepom tržaške občine, seznanilo javnost na tiskovni konferenci, ki bo v soboto, 5. t.m. ob 11. uri na sedanjem sedežu inštituta (Trg Verdi 1) in na kateri bosta spregovorila predsednik in ravnatelj inštituta prof. Giovanni Miccoli in Sergio Zucca.

Na proseški postaji včeraj vse normalno

Na proseški železniški postaji je včeraj vse potekalo normalno. Napovedanih zastojev v prometu z živino ni bilo, ker je živinozdravnik dr. Antonio Galli preklical napovedano «stavko». Živinozdravnik, ki je zadolžen, da izda ustrezna dovoljenja za prevoz živine, je namreč sklenil, da prekriža roke, dokler mu pristojno ministrstvo ne zagotovi kritja stroškov za bencin, ki ga dnevno porabi za vožnjo od enega mejnega prehoda do drugega. To zagotovilo pa je prišlo že včeraj in tako je dr. Galli spet poprijel za delo. Dospelo je tudi zagotovilo na njegovo drugo zahtevo, da se prične z reševanjem vprašanja pomanjkanja osebja.

● **Zdravstvena enota** za mestno središče, ki ima svoj sedež v Ul. Farneto 3 sporoča strankam, da so okenca za rezervacijo zdravniških pregledov in izvidov odprta vsak dan od 8. do 13. ure.

SKRIVNOSTNO ODKRITJE V NOČNIH URAH

MLADA AVSTRIJKA NEZAVESTNA NA TLEH V ULICI FABIO SEVERO

17-letno Martino Hanel naj bi neznanci ugrabili že pred dvema tednoma v Avstriji - Sama ne ve, kako, da se je sedaj znašla v Trstu Policija močno dvomi o verodostojnosti njenih izjav

V ponedeljek ponoči so mimoidoči v Ul. Fabio Severo v bližini študentskega doma odkrili nezavestno mlado dekle, ki je ležalo na tleh. Ko so jo prepeljali v bolnico, so ji zdravniki ugotovili podpludbe na obrazu in na zgornjem delu telesa. Dekle je bilo brez dokumentov in je izjavila policiji, da ji je ime Martina Hanel, da je stara 17 let in da je doma iz Wunschuna na avstrijskem Štajerskem. Ko so jo policisti nadalje vprašali o razlogih njene prisotnosti v našem mestu, je Hanelova podala izjavo, v kateri je težko soditi, koliko je v njej resnice in kje se začne domišljija.

Hanelova je namreč povedala, da sta jo neznana tujca doma v Avstriji napadla, ji ukradla 5.000 šilingov (350.000 lir) in potem, ko sta jo zvezala, odšla. Nato sta se vrnila in se začela prepirati v njeni prisotnosti. Neznanca sta govorila v jeziku, ki je bil Hanelovi nerazumljiv in domneva, da bi bil lahko srbohrvaški. Vsekakor se ji je zdelo, da sta bila tujca različnega mnenja glede njene usode. Končno sta jo skrila v prtljažnik avtomobila in jo odpeljala v neznano.

Po peturni vožnji so dospeli do skrivališča zlikovcev, kjer je bila nekaj dni zaprta v temni sobici. Hanelova je izjavila, da se je po nekaj dneh onesvestila in si ne zna razložiti, kako je prišla v naše mesto. Policija je obvestila svojce dekleta, ki so se včeraj zglasili na kvesturi. Mati, ki je lastnica trafike, je z nekaj različicami potrdila izjavo hčerke in pokazala izrezke iz avstrijskih časopisov, ki so o izginotju dekleta obširno poročali. Med drugim je gospa Hanel 21. avgusta razpisala nagrado 20.000 šilingov za tistega, ki bi nudil informacije o hčerki.

Preiskovalci so izrazili marsikateri dvom o verodostojnosti dekletovih izjav. Nejasen je med drugim razlog ugrabitve, saj dekle ne izhaja iz posebno bogate družine in ugrabitelji niso zahtevali nikakršne odkupnine. Ugrabitelji niso izvedli nad dekletom fizičnega nasilja, kar izključuje možnost spolzkih namenov. Največje vprašanje pa je za preiskovalce, čemu so si ugrabitelji prevzeli riziko, da so jo skrivaj prepeljali čez mejo, samo zato, da bi jo nato zapustili na neki ulici v Trstu.

● **Jutri bo zaradi čiščenja** v nekaterih ulicah prepovedano voziti ali parkirati avtomobile in to od 14. do 18. ure. Ulice so sledeče: Ul. Vecellio; Ul. Gatteri (od Ul. Pietà do Ul. Alfieri); Ul. Pietà (od Trga Ospedale do Ul. Gatteri); Ul. Alfieri (od Ul. Rossetti do Ul. Vecellio).

Med sprehodom prekoračil mejo

Agenti letečega oddelka tržaške kvesture so prijavili sodišču 25-letnega Corrada Strucchija iz Lucce zaradi nedovoljenega prehoda meje. Ta je izjavil, da je 1. avgusta odpotoval iz svojega mesta, ker je želel preživeti nekaj dni dopusta v Jugoslaviji. Ko pa je prispel na železniško postajo na Opčinah je zvedel, da je nemogoč prehod meje brez potnega lista. Odpravil se je na sprehod vzdolž železniške proge in se je zavedel, da je nehote prestopil mejo le, ko je dospel v Sežano. Tu si je brihtni mladenič verjetno mislil, da bi bila prava škoda ne izkoristiti srečnega naključja in je nadaljeval svojo pot do Ljubljane. Nekaj dni kasneje pa ga je na povratku sreča zapustila, ker ga je sežanska milica aretirala

Vinjen gost ugriznil agenta

V noči med nedeljo in ponedeljkom je leteči oddelek tržaške kvesture aretiral in prijavil sodnim oblastem 29-letnega Franca Pisellija zaradi žalitev, upiranja in nasilja agentu javne varnosti. Aretiranec je hotel stopiti v nočni lokal «Simons Club» v Ulici Costalunga, toda lastnik lokala in njegov prijatelj sta mu preprečila vstop, ker je bil očitno vinjen. Piselli je vztrajal pri svoji zahtevi tako, da se je razvnel močan prepir. Agent javne varnosti, ki je bil po naključju v lokalu, je skušal pomiriti prisotne, toda pri Piselliju je dosegel nasprotni učinek, saj ga je ta v zameno razžalil in mu ugriznil prst.

V kratkem volitve v družinskih posvetovalnicah

V treh družinskih posvetovalnicah, ki delujejo v središču mesta, se je v ponedeljek zaključilo vpisovanje v volilne sezname, v katere se je do konca avgusta lahko vpisal vsak občan, ki je hotel voliti ali biti izvoljen v upravni odbor te pomembne zdravstveno socialne ustanove. Kot je znano, so bile volitve v treh mestnih posvetovalnicah predvidene že za junij, rečeno pa je bilo, da bodo v upravne svete volili in kandidirali le dejanski uporabniki posvetovalnice, to se pravi tisti, ki so se njenih storitev že poslužili. To seveda ni šlo v račun tistim občinskim silam, ki že od samega začetka niso naklonjene delovanju posvetovalnic ter si ne želijo, da bi zdravstveno in socialno delo v njih steklo kot je treba. Volitve so bile tako prenešene na drugo polovico septembra, v upravne odbore pa bodo lahko volili poleg uporabnikov samih še vsi tisti občani, ki se niso nikoli poslužili posvetovalnice, vendar so se v roku vpisali v volilne sezname. Večina zdravstvenih in socialnih operaterjev ter predstavnice ženskih gibanj, so se sicer izrekli proti taki odločitvi in zagovarjali zahtevo, da bi v upravne odbore volili samo uporabniki posvetovalnic. Izkazalo se je, da je bilo njihovo stališče tudi utemeljeno: posvetovalnicam nenaklonjene sile, med katerimi prednjači Gibanje za življenje ob podpori političnih krogov Liste za Trst in Krščanske demokracije, so sprožile močno kampanijo za vpisovanje v volilne sezname. Vse kaže, da bo 21. septembra oddalo svoj glas in celo kandidaturo veliko pristašev teh strank in organizacij, ki pa so se doslej izkazale vse prej kot naklonjene okrepitvi in delovanju posvetovalnic. Njihov cilj je delovanje zdravstveno socialnih ustanov in onemogočiti njihova prizadevanja za odprt razgovor o družini in njenih problemih, za žensko enakopravnost doma in na delu, za odpravo določenih predsodkov, ki zadevajo življenje v dvoje ter za svobodno načrtovanje družine. Tako so se minuli teden pred vrati posvetovalnic zbrale dolge vrste ljudi, predvsem starejših žensk, pa tudi moških, ki so čakali, da bi se vpisali v volilne liste. Že iz nekaterih razgovorov, ki smo jih tu in tam ujeli, smo lahko sklepali, da je marsikateri izmed njih prvič (in najbrž tudi zadnjič) prestopil prag te pomembne zdravstvene strukture. Tudi rok za vpisovanje v seznamu ni bil najugodnejši, saj je avgust tisti mesec, ko je večina družin na letovanju. Morda je to tudi razlog, da je bilo v vodilnih vrstah vpisanih izredno malo mladih, ki so se doslej zavestno zavzemali za delovanje posvetovalnic, pa tudi malo Slovencev, saj pod rojansko posvetovalnico spadajo nekateri mestni predeli, ki so izrazito slovenski ter vasi vzhodnega Krasa.

Vsekakor bodo morale družinske posvetovalnice do 7. septembra predložiti skupen seznam uporabnikov in zunanjih volilnih upravičencev, ki bodo svoj glas za sestavo upravnega odbora predložili 21. septembra. Pred volitvami bo seveda napovedano enotno zborovanje, za predstavitev kandidatov.

2. 9. 1980 2. 9. 1981

Ob prvi obletnici smrti predragega očeta in nonota

VINCENCA VRTOVCA

se ga z ljubeznijo spominjajo družine Bertini, Palmi in Maniero.

Trst, Sydney, Melbourne, 2. septembra 1981

Uspešno zaključen slovenski poletni šolski center na Proseku

Z zadnjim tednom avgusta se je poslovila tudi druga izmena otrok, ki so letos obiskovali slovenski poletni šolski center na Proseku. Poleg petih italijanskih je bil to edini slovenski center v tržaški občini, četrto leto zapored. Potekal je v dveh izmenah, v juliju in avgustu, vsakokrat pa je trajal petnajst delovnih dni. Obiskovalo ga je okrog 130 slovenskih otrok iz mesta in okolice, ki so jih v center vozili s šolskimi avtobusi. Za prvo izmeno je bilo prijavljenih veliko več otrok, kot jih je center lahko sprejel, zato so morali okrog sto prošenj odbiti, medtem ko so bili v drugo izmeno sprejeti skoraj vsi prijavljeni.

Letos so morali starši prvič prispevati za oskrbovalnino, in sicer v znesku 25 tisoč lir, pri tem pa so bile izvzete socialno ogrožene družine. Na tak način pa so otroci obiskovali center dosti bolj redno in disciplinirano, kot prejšnja leta, ko so starši prostovoljno prispevali do deset tisoč lir. Pri vpisu v center so tudi tokrat imeli prednost prizadeti otroci, bodisi fizično ali psihično, tisti, ki nimajo urejenih družinskih razmer in končno še taki, ki imajo zaposlena oba starša.

K uspehu letošnjih poletnih centrov nasploh je mnogo pripomogel organiziran pristop tržaške občine. Že spomladi je namreč organizirala desetdnevni tečaj za animatorje, ki so sicer v glavnem študentke ali učiteljice brez stalne zaposlitve. Izkušnjam iz prejšnjih let ko so takorekoč orale ledino, so torej letos dodale še strokovno pripravo in si vnaprej izdelale program dela z otroki. Občina pa je poskrbela še za strokovno osebo, s pomočjo katere je proseški center dobil svojo vsebino: otroci so se namreč pobliže seznanili z naravo v tržaški okolici. Podali so se na več poučnih izletov in s pomočjo speleologa spoznali Medvedjo in Heraklejevo jamo, posebno pa jih je navdušil izlet po «srnjakovi stezi», na katerem so se seznanili s kraškimi pojavi ter z rastlinskim in živalskim svetom, ki nas obdaja.

Svoj prostor je poletni center našel v stavbi občinskega otroškega vrtca na Proseku, ki ga obdaja prostran in lepo urejen vrt. Kuhinjo in jedilnico so imeli v prostorih bližnje srednje šole, prav tako jim je bilo tam na voljo športno igrišče in telovadnica, kamor so se lahko zatekli ob neugodnem vremenu. Sicer pa je otroke vodilo sedem animatork, dve negovalki, kuharica in tri pomočnice, center pa je vodila občinska sanitarna delavka.

Zaključna prireditev, na katero so se otroci vneto pripravljali in s pomočjo vzgojiteljic samostojno izdelali sceno in kostume za po svoje zamišljeno igrico o Janku in Metki, je nazorno potrdila, da je poletno bivanje otrok na Proseku zelo lepo uspelo. Otroci so bili navdušeni, težav ni bilo nikakršnih, animatorke pa so nadvse zadovoljne, da so otroci med seboj vseskozi govorili slovensko. Tisti, ki se je spozabil, je za boljši spomin moral poskrbeti, da na zeleni trati ni bilo prav nobenega zavrženega papirčka in če si izbiral med obema možnostima, si se pač kaj hitro odločil, da se boš potrudil in s svojimi vrstniki govoril slovensko, pa čeprav ti morda italijanščina bolje teče.

Uspešni bilanci letošnjega edinega slovenskega poletnega centra v tržaški občini na rob pa še to, da ne moremo mimo dejstva, da je bilo preveliko število takih staršev, ki so si morali poletno varstvo otrok drugače organizirati. Sto zavrnjenih prošenj ni majhno število in če upoštevamo, da v Italiji za počitnice zaprejo vrata tudi vrtci, si lahko predstavljamo, s kakšnimi težavami se poleti srečujejo zaposlene matere. V primeru poletnih centrov pa ne gre samo za «parkiranje» tistih otrok, ki starši nimajo kam z njimi, ampak za zdravo poletno bivanje med vrstniki in pod strokovnim vodstvom, ki otroka obogati in mu prinese novih spoznanj. Nenazadnje pa si vendarle priznajmo, da vsi otroci ne morejo na zanimive počitnice izven domačega kraja, zato jim lahko poletni center omogoči prijetno in koristno preživeti del prostega časa, če razmišljamo v tej smeri in upoštevamo, da zanimanje za vpis otrok iz leta v leto raste, kaže čimprej poskrbeti za to, da v prihodnjem letu ne bo potrebno množično zavračati prošenj staršev, ki bi hoteli svoje otroke dati v oskrbo poletnih centrov, tako na Krasu kakor tudi v mestu.

V. B.

SLOVENSKI DEŽELNI ZAVOD ZA POKLICNO IZOBRAŽEVANJE

organizira za šolsko leto 1981/82

naslednje tečaje

V tržaški pokrajini:

1. Tečaj za kvalifikacijo mizarjev.
2. Tečaj za kamnoseke - II. letnik.
3. Tečaj za natakarje in barmane.
4. Tečaj za prevajalce srbohrvaškega jezika.
5. Tečaj za kvalifikacijo monterjev elektronskih aparatov.
6. Tečaj iz uradniškega poslovanja.

Navedeni tečaji so odprti vsem, ki so dopolnili 15. leto.

7. Tečaj za kvalifikacijo programerjev elektronskih centrov v jezikih RPG II in BASIC. Pogoj za vpis sta opravljena dva razreda višje srednje šole.
8. Tečaj za ažurniranje v zunanji trgovini. Pogoj za vpis je opravljena višja šola trgovske smeri ali večletna praksa v trgovskem podjetju.
9. Tečaj za specializacijo pri Organizaciji in vodenju malih trgovskih in obrtniških podjetij. Tečaj je namenjen podjetnikom, trgovcem in obrtnikom.

V goriški pokrajini:

Tečaj za specializacijo pri organizaciji in vodenju malih trgovskih in obrtniških podjetij. Tečaj je namenjen podjetnikom, trgovcem in obrtnikom.

V videmski pokrajini:

Tečaj za prevajalce slovenskega jezika.

Tečaji so brezplačni, odvijajo se večinoma v večernih urah dvakrat tedensko. Ob zaključku enoletnih tečajev dobi kandidat potrdilo o obiskovanju, za večletne pa o kvalifikaciji, ki jih izda odborništvo za šolstvo, poklicno vzgojo in kulturne dejavnosti pri deželni upravi.

Vpisovanje in dodatne informacije do 15. septembra:
— v Trstu na sedežu Kmečke zveze, Ul. Cicerone 8/A
— v Gorici na sedežu Slovenskega deželnega gospodarskega združenja, Travnik 11/2 (Piazza della Vittoria)
— v Čedadu na sedežu Kulturnega društva «I. Trinko», Ul. 9 Agosto 8

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM «SREČKO KOSOVEL»

vpisuje za šolsko leto 1981/82

vsak dan od 9. do 13. ure.

Telefon 040 - 573-141/2.

Šolske vesti

Ravnateljstvo Glasbene matice v Trstu obvešča, da bo vpisovanje za šolsko leto 1981/82 od danes do 8. septembra 1981 v tajništvu šole od 10. do 12. ure. Vpisovanje po podružnicah: Boljunec, petek, 4. 9., od 17. do 19. ure; Občine, sobota, 5. 9., od 17. do 19. ure; Prosek, sobota, 5. 9., od 15. do 17. ure; Nabrežina, torek, 8. 9., od 17. do 19. ure.

Izleti

SPDT obvešča, da bo izlet v Rezijo v nedeljo, 20. septembra, ker je bila preložena otvoritev nove planinske poti na ta datum. Vpisovanje na ZSSDI od 11. do 12. ure.

Zveza vojnih invalidov NOV prireja dne 19. septembra 1981 ob zaključku leta invalida, **enodnevni izlet v Dolenjske Toplice.** Program: ob 6.30 odhod z avtobusom izpred sodne palače; ob 10.30 (it. čas) prihod v Dolenjske Toplice; ob 11. uri (it. čas) proslava s krajšim kulturnim programom in srečanje v plavanju, nato kosilo in ogled «Baze 20». Sledi prosta zabava. Vse informacije na sedežu Zveze, Ul. Montecchi 6 - Trst, od 9. do 12. ure. Vpisovanje še danes. Odbor.

Združenje Union Podlonjer priredi enodnevni izlet na Gorenjsko s postankom v Ljubljani na mednarodni razstavi vin, in sicer v nedeljo, 6. septembra 1981. Vpisovanje vsak torek in petek v Ul. Valdirivo 30 od 17.30 do 19. ure

Kino

Ariston 21.15 (na prostem) «Quando la moglie è in vacanza». Billy Wilder. Marylin Monroe, Ton Ewell, Evelyn Keyes.
Ritz Danes zaprto.
Eden 17.30 «I racconti di Canterbury». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Grattacielo 16.30 - 22.15 «Fantozzi». Režija Luciano Salce. Paolo Villaggio.
Fenice 17.30 «La ragazza del vagone letto». S. Dionisio. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Cristallo 17.15—21.00 «Il gattopardo». Burt Lancaster, Claudia Cardinale.
Aurora 17.15 «A qualcuno piace caldo». M. Monroe.
Capitol 17.00 «Tutto quello che avreste voluto sapere sul sesso e non avete mai osato a chiedere». Woody Allen.
Moderno 16.30 «Vestito per uccidere». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Mignon 15.00 «Hi - riders». Prepovedan mladini pod 14. letom.
Nazionale 16.00 «Porno market del piacere». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 15.00 «Il piacere fino al delirio». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Vittorio Veneto 16.30 «A Venezia un dicembre rosso shocking». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio Danes zaprto.
Lumiere 16.30 «Marion playlady superporno». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ljudski vrt (poletni kino) 21.15 «Jack London story».

Razna obvestila

Vodstvo poletnega centra na Proseku obvešča starše otrok, ki so obiskovali center v avgustu, da si lahko ogledajo fotografije izletov od danes dalje pri fotografu Segulin, (Ul. Mazzini 51/b).

«Tržaška sekcija Italijanskega združenja za kulturne odnose s Sovjetsko zvezo, Italija - ZSSR» sporoča vsem vpisanim v tečaje ruskega jezika, in tudi tistim, ki želijo začeti tečaj, da sprejemamo prijave. Tajništvo je odprto vsak dan (razen v soboto) od 17. do 19. ure v Ul. Torrebianca št. 13, prvo nadstropje, tel. 040/60158».

NSK obvešča, da bo knjižnica zaprta do 2. septembra 1981.

Na srednjih šolah Simon Gregorčič v Dolini, Igo Gruden v Nabrežini in Ivan Cankar pri Sv. Jakobu v Trstu je v teku vpisovanje za eksperimentalni tečaj 150 ur za delavce v šolskem letu 1981/82. Na tečaj se lahko vpišejo vsi, ki so že izpolnili 16. leto starosti in nimajo diplome nižje srednje šole. Za vpis je potrebno napisati prošnjo naslovljeno na ravnateljstvo šole — obrazci so na razpolago v tajništvu, ter predložiti rojstni list.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 2. septembra
ŠTEFAN

Sonce vzide ob 6.27 in zatone ob 19.42 — Dolžina dneva 13.15 — Luna vzide ob 10.12 in zatone ob 21.46

Jutri, ČETRTEK, 3. septembra
DORA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 22,5 stopinje, najnižja 17 stopinj, ob 18. uri 21,8 stopinje, zračni tlak 1015,5 mb ustaljen, brezvetrje, vlaga 62-odstotna, nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 22,2 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Barbara Vremec, Donata Alberti, Giulia Straniero, Annalisa Gramà, Guido Maestro, Lisa Oio.

UMRLI SO: 44-letni Mario Derin, 79-letna Anna Paulich por. Petronio, 84-letna Giuseppina Cianciolo vd. de Gioia, 56-letna Maria Buschian por. Banco, 67-letni Giorgio Bortolucci, 76-letni Pietro Maraspin, 69-letna Pia Ianella por. Scheriani, 74-letna Virginia Baviera, 83-letna Lucia Rusgnach vd. Punis, 61-letni Oreste Accatino, 87-letni Antonio Covacci, 86-letni Nicolò Albanese, 89-letna Ernesta Pinzan vd. Tikal, 89-letni Mario Bogataj, 73-letni Vittorio Marzari, 82-letni Agostino Divic, 75-letna Irma Ravasi vd. d'Ippolito, 76-letna Maria Poropat vd. Montanesi, 84-letna Luigia Chias, 70-letni Giovanni Facchin, 57-letna Emilia Celin, 76-letni Giovanni Lissiani, 72-letni Vittorio Paoletti.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 9.30)
Trg Kavana 1, Trg Giotti (sv. Frančiška) 1, Trg Osoppo 1, Ul. Zorutti 19.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Oberdan 2, Ul. T. Vecellio 24.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8. ure tel. 732-627, predpraznična od 14. do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, tel. 68-441.

Mali oglasi
telefon (040) 7946-72

IZGUBILA se je psička vrste nemški brak rjave barve z lisami na prsih v Briščikih. Najditelj prejme bogato nagrado. Telefonirati v uradnih urah na štev. 040/747298.
INŠTRUIRAM latinščino in grščino. Telefonirati na št. 811645.
PROSIM prijatelja, ki je bil pričujoč moji nesreči dne 22. 5. 81, naj se zglasi na naslov: Colja August - Sesljan 57/B.
NUDIM pomoč bolniku na domu. Telefonirati na 003866/51173.
V GORICI ali okolici iščem zazidljivo zemljišče. Interesenti naj telefonirajo na: 0481 - 84693.
OSMICO je odprl Lupinc v Prapotu. Toči belo in črno vino.
OSMICO je odprl Josip Sancin (Šarnek) - Dolina 112. Toči belo in črno domače vino.
SPREJMEM v oskrbo dekle, ki bi rada nadaljevala šolanje, obiskovala tečaj, se izučila ali zaposlila. Resne ponudbe poslati na naslov Kaplan, Galjevica 14 - Ljubljana.
PRODAMO dvosobno opremljeno stanovanje z garažo. Telefonirati v večernih urah na št. 040/811186.
KUPIM hidravlično stiskalnico 80 cm premera na kolesih in električni mlinček za grozdje. Prodam ročno stiskalnico 50 cm premera. Telefonirati na št 0481/390569.
NA PRODAJ bar - trafika z dovoljenjem za točenje alkoholnih pijač, turistično področje, velik promet, takojšnji prevzem. Tel. 040/64 425.
PRODAM motokultivator Pasquali 11 konjskih moči Franc Cibic, Ul. Brigata Cuneo št. 20 Podgora.
OSMICO je odprl Rudi Košuta (Beljan), Križ 44. Toči belo in črno domače vino.

KAJ MENIJO STROKOVNJAKI

Razkorak med teorijo in prakso glede uporabe odpadnih surovin

Vprašanje bo mogoče rešiti le s sodelovanjem občanov
Prednosti pa tudi pomanjkljivosti upepeljevalnikov

Prejšnji teden smo načeli vprašanje ponovne uporabe odpadnih surovin, oziroma vprašanje ricikliranja surovin iz odpadkov. S teoretskega vidika je zadeva dokaj enostavna, v praksi pa se brž pojavijo težko premostljive težave. Tako recimo ni mogoče mimo ugotovitve, da je industrija zaenkrat slabo pripravljena in opremljena kar zadeva uporabo odpadnih surovin. To ima kajpak negativne posledice, saj ne bi imelo smisla odbiranje, oziroma prebiranje uporabljivih sestavin iz odpadkov, če jih potem ni mogoče oddati, oziroma ni popraševanja po njih. Tako pride za zdaj ponovno v uporabo le papir, nekaj stekla in kovine, zlasti železo. Vse ostalo konča v peči (kjer seveda premorejo obrat za upepeljevanje smeti), ali pa se po krajšem ali daljšem postopku spremeni v kompost, ki naj bi ga s pridom in v vse večji meri uporabljali v kmetijstvu. Pa je za tovrstno gnojilo, kljub razmeroma nizki ceni — mimogrede, v sovodenjskem upepeljevalniku cene niso spremenile že kakih pet ali šest let — zelo malo zanimanja. In vendar bi v kompost lahko predelali okrog 50 odstotkov vseh odpadkov, ki jih sicer pokurijo, nam je te dni razlagal ravnatelj upepeljevalnika v Sovodnjah. Razkorak med teorijo in prakso. Sicer pa je nezaupanje in precejšnja opreznost kmetovalcev (izgleda, da so se za to gnojilo doslej zanimali predvsem vinogradniki, ob urejevanju novih nasadov) deloma utemeljena, saj vsebuje kompost poleg organskih snovi, tudi precej steklenih drobcev.

Zanimivi so tudi podatki o sestavi kupov smeti, ki jih vsak dan odvržejo Goričani, oziroma prebivalci nekaterih drugih manjših občin. Teoretično bi torej 50 odstotkov gmote lahko predelali v gnojilo, preostala količina pa je takole sestavljena: okrog 64 odstotkov je papirja in papirnatih mas, 15 odstotkov plastike in drugih umetnih mas, 11 odstotkov je lesa in drugega materiala rastlinskega izvora, 6 odstotkov je cunj in tekstilnih vlaken, nekaj nad 3 odstotke železa in kovin, ostalo pa predstavljajo steklo, pesek, kamni in drugi anorganski materiali.

Vsa ta gmota konča zdaj v peči. Vse, razen železa in drugih kovin, ki pa so prisotne v minimalni količini, se spremeni v droben pesek, ki bi ga bilo mogoče uporabiti v gradbeništvu ali druge namene. Zelo primeren bi bil za gradnjo nasipov ob rekah, ali za podobna dela. Zdaj prah, oziroma pesek odlagajo na občinsko odlagališče na Majnicah.

Iz primerjanja analiz o sestavinah smeti in odpadkov z goriškega območja izhaja, da ostaja nespremenjena količina organskih snovi, ki jih je mogoče predelati v gnojilo, medtem ko je v zadnjih letih skokovito narasla količina papirja, plastičnih mas, stekla in tudi železa. Sicer pa nismo Goričani glede tega izjema, saj je podoben pojav opaziti na splošno tudi v drugih krajih države, kjer družba Saspi upravlja obrate za sežiganje, oziroma predelavo odpadkov. Torej vedno večja prisotnost še uporabljivih surovin, ki pa za zdaj ostajajo neizkoriščene. Vprašanje ponovne uporabe bo mogoče rešiti (pri tem pa vsekakor ne smemo pozabiti, da s tem ne bomo rešili globalnega vprašanja predelave, oziroma uničevanja odpadkov) s sodelovanjem in večjo odgovornostjo občanov. Tu pa se stvari po navadi zataknejo, kajti opaziti je splošno pomanjkanje tovrstne vzgoje in zavesti.

Zdi se skoraj neverjetno pa je le res, pravi ravnatelj upepeljevalnika, kjer so že davno namestili ločena kontejnerja za steklo in za papir, pa ostajata v glavnem prazna. V letu dni so zbrali komaj 100 stotov steklenic in drugega stekla. Nepomembna količina, če jo primerjamo s podatkom, da vsak mesec upepelijo okrog pet tisoč stotov smeti . . .

Pa bi se dalo marsikaj uporabiti. Tako recimo bi lahko z razmeroma majhno investicijo koristno izrabili odvečno toplotno energijo, ki nastaja ob izgorevanju. Obsstajajo menda že načrti, le da je za njih izvedbo v zadnjem času opaziti vse manj politične volje . . .

Ukinili bodo poletni progi

Pokrajinsko avtobusno podjetje sporoča, da bodo v nedeljo, 6. septembra, prenehali voziti avtobusi na sledečih medkrajevnih progah: na progi Gorica - Gradišče - Gradež ne bo več vozil avtobus, ki je doslej odhajal iz Gradeža ob 21.15, na progi Gorica - Krmin - Gradež pa ne bo več avtobusa, ki je odhajal iz Gorice ob 7.45, oziroma iz Gradeža ob 19. uri.

TEKMOVANJE KOVINARJEV SEVERNOPRIMORSKIH OBČIN

Na manifestaciji dela in znanja je sodelovalo okrog 130 delavcev

Letos so tekmovanje priredili že šestič - Gostje iz Tržiča in Zvezne republike Nemčije

S podelitvijo priznanj in praktičnih nagrad, se je v soboto zvečer v hotelu Soča na Mostu na Soči zaključilo 6. delovno tekmovanje kovinarjev severnoprimorske regije. Tekmovanja se je letos udeležilo okrog 130 kovinarjev iz tolminske, idrijske, ajdovske in novogoriške občine, pripravil pa ga je medobčinski svet Zveze sindikatov Slovenije. Poleg množične udeležbe tekmovalcev pa velja omeniti še lepo število (okrog 80) delavcev, ki so bili neposredno angažirani pri izvedbi manifestacije.

Naj kot posebnost navedemo, da se je tekmovanja letos udeležila tudi 10-članska delegacija delavcev-kovinarjev in funkcionarjev sindikata FLM iz Tržiča ter štiričlanska delegacija kovinarjev iz Zvezne republike Nemčije.

Tekmovanje — manifestacija dela in znanja — kakor je prireditev imenoval predsednik medobčinskega sveta ZSS Viljem Pahor — je potekalo v dveh delih. V petek popoldne so tekmovalci preizkusili teoretsko znanje o samoupravljanju, varstvu pri delu ter o posameznih strokah, v soboto dopoldne pa so v posameznih industrijskih obratih potekale praktične preizkušnje. Tekmovalci so bili razdeljeni v osem skupin, od strugarjev in orodjarjev do mehanikov. V praktičnem delu tekmovanja, vendar izven konkurence, so sodelovali tudi gosti iz Tržiča, oziroma Zvezne republike Nemčije.

Kovinostrugarji so praktični del tekmovanja opravili v Gostolovem obratu v Čiginju. Prvo mesto je dosegel Ivo Jesenko iz idrijskega Kolektorja. Med orodjarji in brusilci, ki so tekmovali v kobariškem TIKU sta prvi mesti dosegla Danilo Berginc (TIK Kobarid) in Dušan Mozetič iz Iskre v Šempetru. Rezkalci so se pomerili v Cerknem. Največ točk je zbral Dominik Prezelj, delavec cerkniške ETE. Med strojnimi ključavničarji — tekmovali so v podjetju ISKRA v Tolminu — je največ točk zbral Novak Jevtič, delavec novogoriškega Gostola. Tudi med livarji so bili na prvem mestu Gostolovi delavci, medtem ko se je med kovači najbolje izkazal Vid Kodrič iz Tovarne poljedelskega orodja v Batujah. Med varilci, tekmovali so v treh različnih postopkih, so bili najboljši Milan Zalatel iz Vozil. Nova Gorica, Darko Likar iz podjetja Zidgrad iz Idrije, Marjan Černigoj iz šempetrskih Vozil.

Med avtomehaniki sta prvo mesto dosegla Ivan Rutar iz tolminskega Avtoprevoza (sistem Otto) ter Damijan Ščuka iz novogoriškega Avtoprometa (sistem dizel). Največ tekmovalcev je bilo v skupini kovinostrugarjev (28), najmanj pa v skupini avtomehanikov (4) in livarjev (štiri).

Zaključnega dela tradicionalne prireditve kovinarjev so se udeležili tudi ugledni gostje iz družbeno-politični delavci, med njimi Srečko Mlinarič, predsednik republiškega odbora sindikatov, predsednik tolminske občinske skupščine Kovačič, predsednik medobčinskega sveta zveze sindikatov Pahor in nekateri drugi.

Ambulanta rdečega križa v Codellijevi ulici v Gorici je spet odprta tudi popoldne in sicer od 16.30 do 18.30. Odprta je ob delavnikih, razen sobote.

POGREBI

Danes, 2. septembra 1981, v Gorici ob 11. uri Pietro Centa iz bolnišnice usmiljenih bratov v cerkev na Rojcah.

FOTOGRAFSKA KRONIKA DOBERDOBSKEGA PRAZNIKA

Kot smo že včeraj poročali, se je v nedeljo v Doberdobu zaključil občinski praznik. Vlečenje vrvi je ponavadi «moška panoga». Doberdobske žene pa so dokazale, da so tudi one sposobne veščine in bi verjetno s svojo zagnanostjo podrle marsikaterega Doberdobca. Zmagovalno ekipo so sestavljale Milica, Nerina, Milka, Nada, Jole in Elda, ki so za nagrado prejele dve salami in dva litra vina

Tudi v teku samokolnice so doberdobske punce dokazale, da so tudi najmlajše že «pri moči». Nastopilo je osem parov, najhitrejši pa sta bili Gergolet Emanuela - Pinčeva in Lavrenčič Rosana - Galoteva

Na praznovanju so prišli tudi najmlajši na svoj račun. Vsi so namreč pojedli svoj kos lubenice, Dimitri Laković - Midlinov pa je bil najhitrejši in je v nagrado prejel otroško risanko

VČERAJ DOPOLDNE PRI MOŠČENICAH

SILOVITO ČELNO TRČENJE MED AVTOM IN TOVORNJAKOM

Hudo sta se ranila 28-letni P. Mantoan iz Vidma ter njegova žena
Zdravniki videmske bolnišnice so si pridržali prognozo

V silovitem trčenju med osebnim avtomobilom in tovornjakom, včeraj, nekaj minut pred 10. uro na državni cesti št. 14, sta bila hudo ranjena 28-letni zdravnik Paolo Mantoan iz Vidma ter njegova 28-letna žena Antonella Cerretti iz Štarancana. Oba so prepeljali na oddelek za oživljanje in intenzivno nego bolnišnice v Vidmu, kjer so si zdravniki pridržali strogo prognozo. Posebno zaskrbljujoče je zdravstveno stanje Mantoana, ki je menda upravljal avtomobil. Ob nesreči je zadobil hud pretres možganov, številne rane na glavi ter zlom obeh nog.

Avtomobil — a 112 — v katerem sta se peljala Mantoan in Cerrettijeva je čelno trčil v nasprotni vozeči tovornjak — hladilnik, ki ga je upravljal 33-letni Renato Pasquon iz San Stina di Livenza. Nesreča se je pripetila na križišču pri Moščenicah, nekaj minut pred 10. uro. Vzroki hude nesreče še niso povsem pojasnjeni, vendar se zdi, da je Mantoan, ki je pripeljal iz Tržiča, nameraval zaviti v levo, pri tem pa je prišlo do silovitega trčenja z nasproti vozečim tovornjakom. Oba potnika sta po trčenju ostala uklenjena v razbitinah avtomobila. Rešili so ju šele gasilci, po skoraj tričetrturnem delu. Voznik tovornjaka je utrpel le nekaj lažjih poškodb.

Keramična razstava v Šempetru ob Soči

V soboto zvečer bodo na vrtu osnovne šole v Šempetru ob Soči odprli razstavo keramičnih izdelkov 34 umetnikov goriške pokrajine, članov vsedržavne federacije likovnih umetnikov CGIL. Razstavo prirejajo občinska uprava, večnamensko javno kulturno središče, pokrajinska uprava in poprej omenjena sindikalna federacija. S to razstavo, ki bo odprta do 20 septembra (vsak dan od 10. do 22. ure), se hočejo oddolžiti pokojnemu Germanu Masettiju, slikarju, predvsem pa keramičarju, ki je pred desetimi leti ustanovil in dal materialno podlago še danes delujoči keramični šoli v Pieršu, v katero zahajajo osnovnošolski otroci, zvečer pa v njej prirejajo tečaje za mladino in odrasle. Po zaslugi Masettija se je v tem kraju razvilo keramično središče, ki je s svojimi izdelki zaslovelo po naši pokrajini in izven njenih meja. V tej šoli se pod vodstvom pokojnikove hčerke učijo izdelovati najrazličnejše keramične predmete, vaze, kavne pribore, figure itd., s katerimi se oblikuje umetniški okus njihovih ustvarjalcev in ljubezen do keramičnih izdelkov, ki se kaže v trgovanju z njimi. Masetti je z ustanovitvijo keramične šole zagotovil nadaljevanje ene izmed najstarejših likovnih umetnosti, a hkrati je ustvaril pogoje, da si mladi z učenjem te umetnosti lahko zagotovijo tudi donosno zaposlitev. Skratka, gre za osvežujočo popestritev v šolski izobrazbi in umetniški vzgoji.

Ob tej priložnosti je sindikat likovnih umetnikov povabil svoje člane, naj se pridružijo pobudi občinske uprave, da bi v počastitev Masettijeve prizadevnosti na tem področju prišlo do skupnih kreativnih naporov keramičarstva in umetniškega upodabljanja. Iz te sinteze so nastali zanimivi izdelki.

Naj dodamo, da ta razstava ni edina kulturno-umetniška pobuda občine s komaj 1.700 prebivalci. V tem kraju imajo tudi občinsko knjižnico z malo umetniško galerijo in slikarski atelje za otroke.

Orgelski koncert drevi v stolnici

V okviru praznovanj ob 20. natečaju v zborovskem petju, prirejata drevi goriška občina in zbor «Seghizzi» koncert mojstra Artura Sacchettija, ki bo na orglah izvajal skladbe sodobnejših skladateljev iz prejšnjega in sedanjega stoletja. Koncert bo v goriški stolnici s pričetkom ob 20.30. Sacchetti, ki je trenutno v Gorici kot član mednarodne žirije na zborovskem tekmovanju, poučuje orgelsko glasbo na rimskem konzervatoriju «Santa Cecilia», poleg tega pa tudi dirigira komorni zbor italijanske radiotelevizije.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Alesani, Ulica Carducci, tel. 84-203.

ŠPORTNO ZDRUŽENJE JAMLJE

priredi 4., 5. in 6. septembra

ŠPORTNI PRAZNIK V JAMLJAH

Petek, 4. 9., ob 20. uri tekmovanje v briškoli
Sobota, 5. 9., ob 16. uri odbojkarski turnir - polfinale
Nedelja, 6. 9., ob 16. uri odbojkarski turnir - finale **ob 19. uri** kulturni program in tekmovanje v valčku.

Vse tri dni bo ples ob zvokih znanih slovenskih ansamblov.

Vabljeni!

V MIRNU JE UMRL GOSTILNIČAR «PETRIČ»

V starosti 78 let je v Mirnu umrl Peter Uršič, daleč naokrog znani lastnik priljubljene gostilne «Pri Petriču» v spodnjem delu Mirna (pri Grabcu). Njegov lokal je zaslovel že v času, ko je tod mimo šla glavna cesta Gorica - Trst in je gostilno vodil še njegov oče, tudi Peter Uršič, ki je bil nekaj let tudi mirenski župan. V Mirnu je bilo tedaj sicer za cel ducat gostiln, ki pa so se potem zapirale druga za drugo in je prav «Petrič» ostal zadnji domači nosilec mirenskih gostilniških tradicij. Danes je v Mirnu le še eno gostišče, ki ga vodi (kot že ime lokala — «Pri Bricu» — pove) briški gostinec.

Peter Uršič je bil prav gotovo primer klasičnega gostilničarja, ki ljubi svoj poklic in je, kot rečemo, prav rojen zanj. Zato je znal goste vedno prijazno sprejeti in jih spretno in hitro postreči z neko toplo domačnostjo, ki je zvesto kraljevala v njegovi gostilni ob reki Vipavi, pod mirenskim Gradom in kraško planoto. Najboli domači obiskovalci so najraje posedli v prijeten kotiček ob štedilniku, poleti pa je seveda glavno dogajanje steklo na prostornem dvorišču z balliniščem. Petriča tudi večja gneča ob praznikih ni spravila v zadrego, saj ga ni nikoli našla nepripravljenega — posebnega občudovanja je bil deležen ob znani mirenski «kvatrnici», ko je v njegovo gostilno prihajalo največje število gostov. Kajpak je odlično sodelavko imel v ženi Mili, dobri in prijazni gospodinji, ki je tudi krepko pripomogla k slovesu lokala. Njena zdrava, domača hrana, od najbolj klasične mineštre pa do vseh drugih jedi, pripravljenih veselo in ljubeznivo, je žela pohvale tudi od najodličnejših gostov. Povedati je treba, da so k «Petriču» prihajali tudi gostje različnih drugih narodnosti, ki so se mudili na poslovnih obiskih v Mirnu. V gostišču so dobili tudi mirno in prijetno prenočišče. Petriča so poznali tudi mnogi Furlani, ki so še v prejšnjih desetletjih pri njem prenočevali s konjskimi vpregami. Petrič sam pa se je rad spominjal tudi svojih pohodov z mladinico po Goriškem in Krasu tja do Senožeč.

Gostilno je Petrič vodil do leta 1970, ko je stopil v pokoj. Svoj lokal je potem dal v najem še dvema gostincema, ki pa nista znala nadaljevati Petričevih sijajnih gostinskih tradicij. Od leta 1977 so v nekdanjih prostorih lokala skladišča mirenskih tovarn.

P. B.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence delovne akcije pri Krnskih jezerih, da bo odhod v soboto ob 6. uri s Travnika. Prevoz z lastnimi sredstvi. Delovna akcija bo v glavnem v soboto, medtem ko bo za udeležence v nedeljo, seveda če bo vreme ugodno, izlet na Bogatin, do koder je približno tri ure zmerne hoje.

Tisti, ki se akcije ne morejo udeležiti že v soboto zjutraj, lahko pridejo na gradbišče koče tudi popoldne ali zvečer, ali v nedeljo zjutraj.

Vpisovanje v glasbeno šolo se bo vršilo do petka 11. septembra. Reden pouk se bo pričel 14. septembra. Prijave sprejemajo na sedežu glasbene šole, Ul. Della Croce 3 v Gorici od 10.30 do 12.30 ter od 16. do 18 ure. V Sovodnjah bodo sprejemali prijave v petek, 4. septembra, od 16. do 19. ure.

Občinski šolski avtobus v Doberdobu, ki vozi otroke v otroški vrtec bo imel odslej v Jamljah dve postaji in sicer v Starih in Novih Jamljah. V ostalih krajih ostane vozni red nespremenjen.

Izleti

Slovensko planinsko društvo obvešča udeležence štiridnevnega avtobusnega izleta, da bo avtobus 4. septembra odpeljal po sledečem razporedu: s Travnika ob 5. uri, iz Štandreža ob 5.05 ter iz Sovodenj ob 5.10. Ustavljal se bo na običajnih postajališčih. Priporoča se točnost.

Kino

Gorica

CORSO 18.00—22.00 «Dalla Cina con furore». Bruce Lee. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.30—22.00 «I superporno giochi». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 18.00—22.00 «Due cuori, una capanna». Barvni film.
PRINCIPE Danes zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Roža». Ameriški film.
SVOBODA 18.00—20.00 «Skrivnost v Neaplju». Italijanski film.
DESKLE 19.30 «Peterica žigosanih». Ameriški film.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Centrale, Trg republike, tel. 72-341.

NA DANAŠNJI DAN PRED 60 LETI FAŠISTI ZAŽGALI NARODNI DOM PRI SV. IVANU

«Ko smo onega jutra gledali na pogorišče smo jokali, kot bi nam bil umrl najdražji»

Giunta je s svojo tolpo že nekaj dni prej prišel grozit - V noči na 2. september je prišel kamion škvadristov in opravil svojo «nalogo» - Ob zmagi nad nacisti in fašisti smo računali, da se vendar vračamo v svoj dom, pa so nas ponovno opeharili

Na pogorišču svetoivanskega Narodnega doma dan po požigu. V bivši dvorani so (od leve proti desni) Josip Kovačič, Mario Jurkič, Karel Kovačič, Danilo Šmit in učitelj Čekada

Od 2. septembra 1921 do 2. septembra 1981 je dolgih šestdeset let od tiste tragične noči, ko so nam fašisti zažgali naš Narodni dom. V tako dolgi dobi se marsikaj pozabi — ljudje pomrejo in od tragedije ostane samo zgodovinski datum.

Narodni dom — Svetoivančani so ga zgradili z lastnimi sredstvi. Leta 1896 so ustanovili «Svetoivansko konsumno društvo». Zadružnik je plačal za delež 30 goldinarjev, nato so še s prostovoljnimi prispevki kupili na Vrdelski cesti štev. 25 parcelo, kjer so zgradili hišo, ki naj bi služila za gospodarske in kulturne potrebe domačinov. Otvoritev doma je bila leta 1903. Pozneje so menjali pravila in društvo preimenovali v «Svetoivansko gospodarsko društvo Narodni dom». Deleži so bili povišani na 1.000 K, a je posameznik imel pravico le do 20 deležev.

Vseh teh zaslužnih mož, ki so se res trudili, da bi Svetoivančanom pomagali, ni več. Mnogi med njimi so pomrli v izgnanstvu, daleč od rodnega kraja. Ostali smo še otroci in vnuki tistih ljudi, ki so zgradili Narodni dom in naša naloga naj bi bila nadaljevati njihovo delo.

Ko smo tisto jutro 2. sept. 1921 gledali pogorišče našega doma, smo jokali, kot da bi nam umrli najdražji. Tam smo imeli prireditve otroškega vrtca, tam prireditve osnovnošolski otroci. Telovadili smo, peli, se veselili na raznih otroških prireditvah in praznikih in sedaj so nam uničili vse.

Tista leta je upravljal društveno gostilno Karlo Dekleva — po poklicu uradnik. Bival je z družino, z ženo in dvema hčerkama v drugem nadstropju zgradbe. Njega in žene tudi ni več. Ostali sta hčeri, naši vrstnici, ki nista pozabili tistih tragičnih dni.

Že pred požigom se je nekega dne pojavil v domu sam Giunta s svojo tolpo. Začeli so razbijati vse, kar jim je prišlo pod roko v dvorani in v drugih prostorih. Raztrgali so časopise in knjige. Vrgli mnogo tega na cesto in tam zažgali. Giunta je ves čas nadzoroval to početje z bombo v roki z namenom, da jo vrže v dvorano, ko se mu bo zdelo primerno. Gospa Dekleva, prestrašena in obupana, da se hčerkama kaj hudega ne zgodi, ga je jokaje prosila in moledovala, naj se usmili vsaj deklic. Ob joku in prošnjah mlade, lepe gospe se je Giunta toliko odtajal, da je opustil namero, da bi vrgel bombo in ji je rekel: «Dica ai soci che oggi non abbiamo terminato per pietà delle bambine, ma che ritorneremo» - «Recite članom, da danes nismo dela dokončali iz usmiljenja do deklic, vendar da se bomo vrnili».

In 2. sept. 1921 ob 3. uri zjutraj se je pripeljal kamion poln škvadristov. Začeli so razbijati po vratih in kričati, naj jim odprejo. Deklevova sta se posvetovala, nato sta stekla po stopnicah v pritličje. Številna tolpa je vdrla v prostore. Vsi so bili zakrinkani z robci preko obraza, kar je pomenilo, da so bili med njimi tudi znani obrazi. V tem času je pritekla po stopnicah tudi starejša hčerka, ki sta jo hrup in kričanje prebudila. Črnosrajčniki so kričaje začeli vse razbijati in polivati z bencinom. Z bencinom so polili tudi stopnice, vse do drugega nadstropja. Takrat se je g. Dekleva zavedel, da mlajše hčerke ni. Stekel je po stopnicah, ki jih je že lizal ogenj v drugo nadstropje, dvignil deklico, ki je še spala v naročje in jo v sami srajčki odnesel po stopnicah.

Ko so škvadristi opazili, da je Dekleva prišel po stopnicah, so razjarjeni kričali nad njim, češ da je šel gasiti ogenj. Žugali so mu, da ga ustrelijo. Ob vsem njihovem norenju pa niso opazili, da je takrat smuknila služkinja v drugo nadstropje in pogasila ogenj, da ne bi dosegel stanovanja. Ko se je tolpi zdelo, da so delo opravili in da ogenj povsod plamti, so se pobrali in odpeljali Deklevovo družino s seboj. Izpustili so jih pred cerkvijo.

Jutro je bilo mrzlo in oni so bili slabo oblečeni, da so prezebali, vendar niso mogli domov. Zatekli so se v pekarno, kjer so ravno pekli kruh, da so bili vsaj na toplem. V tem času pa so Schmidtovi, ki so opazili, kaj se dogaja, telefonirali gasilcem, ki so prišli in začeli gasiti požar. Pritekli so še drugi domačini, ki so skušali rešiti, kar se je rešiti dalo. Iskali so tudi Deklevove v strahu, da se jim ni zgodilo najhujše.

Deklevova družina je nato več mesecev stanovala pri dobrih ljudeh, dokler si niso toliko uredili stanovanja, da so se lahko vrnili. Vendar tudi pozneje niso imeli miru pred drhaljo, četudi je bilo vse razdejano. Še je morala družina bežati iz hiše kar preko vrta in se zateči k dobrim sosedom.

Škoda po požigu je znašala preko tedanjih 107.000 Lir.

Člani društva so pozneje v upanju, da je najhujše mimo najeli posojilo in leta 1924 obnovili dvorano in zgradbo.

Društvo in Svetoivančani pa niso imeli od tega nobene koristi. V obnovljene prostore so se vselili fašisti. Niso plačevali najemnine. In ne le to, društvo je moralo plačevati vse druge stroške, celo luč in vodo. Dolg je naraščal — upreti pa se niso mogli. Fašisti so zahtevali zgradbo zase in pod moralnim in gmotnim pritiskom, brez upanja na boljše čase, so jih prisilili, da so prodali Narodni dom. Ko so zadružniki poravnali dolg za škodo, ki so jo prizadejali fašisti, je ostalo od vsega imetja — ki je bilo takrat cenjeno na preko 500 000 lir — še 21 000 lir.

Tako so prišli fašisti na lahek način do lepih prostorov. In, da bi si kdo ne delal utvar, so z velikimi črkami napisali na pročelje hiše njih geslo «Quis contra nos!»

Svetoivančani smo ostali na cesti, četudi smo v tem času ustanovili številno in aktivno mladinsko društvo, ki je imelo nato povsod le začasni sedež, dokler niso fašistične oblasti razpustile vsa naša društva, tako tudi naše «Mladinsko društvo».

Mladina pa je ostala borbena kljub ustrahovanju, ječam in streljanju in je podtalno delovala naprej, dokler ni nastopil čas zaključnega boja.

Nato smo ob zmagi nad nacifašizmom 1. maja 1945, po tolikih letih zopet stopili v naš Narodni dom vsi srečni in prepričani, da je sedaj zopet naš, saj so ga zgradili naši očetje in dedje in mi sami smo se borili proti fašizmu, da si priborimo to, kar je bilo naše.

V spomin na našega fanta, mladinca in borca za naše pravice, ki je tragično končal v ječi, smo poimenovali društvo in dom «Slavko Škamperle» in to ime napisali na pročelje hiše. Društvo je tudi — da se oddolži spominu domačinov padlih za svobodo — postavilo na pročelje doma marmornato ploščo z njihovimi imeni.

Zopet smo podlegli iluzijam. Nova demokracija nas je pognala iz hiše, ker da ni naša. Zbrisali so tudi s pročelja zgradbe da nismo znali ne kdaj, ne kako, ime «Slavko Škamperle».

60 let je preteklo od požiga in 36 let od zmage nad fašizmom — ki je bila tudi naša zmaga! Na pročelju našega doma se zdi, da se vedno žuga napis iz fašističnih časov «Quis contra nos!» A. K.

V Gati Ilidži (Bihać) vrelci termalne vode

Kot je ugotovil francoski strokovnjak, je voda zelo zdravilna in pomaga proti celi vrsti bolezni in proti drugim težavam

Balkanski polotok je močno potresno področje, hkrati pa značilno tudi po izrednih termalnih bogastvih. Zato ni nič čudnega, če neprestano odkrivajo razne termalne vrelce in med temi je najnovejše odkritje v Gati Ilidži blizu Bihača. Pravzaprav je to le ponovno odkritje, saj so v vodah teh vrelcev iskali zdravja že stari Rimljani, od lanskega leta pa prihajajo sem na zdravljenje ljudje iz vseh predelov Jugoslavije, pa tudi iz tujine. In po rezultatih najnovejših analiz je voda iz vrelcev v Gati Ilidži zares učinkovita. Dr. Nihard Bernard, strokovnjak iz pariškega vsedržavnega laboratorija De la Sante, je ugotovil, da je termalna voda iz Gati Ilidže radioaktivna, da nima plinov in da zdravi travmatska obolenja, bolezni dihalnih organov, da koristi ženskam, ki ne morejo zanositi, da pospešuje krvni obtok, zdravi vnetja sklepov in mišičja, pomaga pa tudi proti težavam v sečnih kanalih, končno pomaga celo proti gnitju zob.

Francoski strokovnjak, ki je bil nekaj časa v Gati Ilidži, in analiziral vodo iz teh vrelcev ter preizkušal njeno zdravilnost, je svetoval, naj bi začeli to vodo ustekleničevati, ker da je prav gotovo enakovredna, če ne še boljša od številnih francoskih termalnih voda, ki slovijo v svetu kot izredno zdravilne.

Vodo so pred nedavnim odkrili na globini 95 metrov in ustrezna analiza je povedala, da voda vsebuje precejšnje količine magnezija, hkrati pa da vsebuje le malo mineralov. Pravzaprav so odkrili več vrelcev, kot je rekel direktor nahajališča Selam Sehić, ki je dodal, da so vrelci razmeroma močni, da izvira voda s temperaturo 38 stopinj C, da so izdelali že idejne načrte, po katerih bodo zgradili turistično rekreacijski center, seveda z ustreznimi bazeni in ostalimi napravami.

Vest, da so odkrili poleg zdravilne vode tudi pitno vodo, ki je je bilo v teh krajih vedno premalo, so v delovnih organizacijah sprejeli z velikim zanimanjem in zadovoljstvom, ker jim to dejstvo omogoča resnejše načrtovanje gradnje rekreacijskih objektov ter objektov za upokojence in invalide, za kar so posebno zainteresirani na socialnem zavodu v Bihaču, od koder so morali svoje zavarovance pošiljati daleč na zdravljenje. Sicer pa je bilo že letos tu na tisoče gostov.

CITTA' DI CASTELLO — Poljska je čedalje bolj aktualna in zato ni nič čudnega, če se zanimanje zanjo iz dneva v dan veča. Te dni so v Città di Castello organizirali v okviru mednarodnega festivala komorne glasbe tudi razpravo o poljskem sodobnem filmu. O tem je govoril prof. Mario Verdone, ki je v svojem uvodnem nagovoru podal nekakšno zgodovino poljske kinematografije od konca druge svetovne vojne do današnjih dni. Podčrtal je dejstvo, kako je poljska kinematografija ažurnirana glede na družbeno politična dogajanja v deželi.

TI IN MORJE — Piše VOJKO COLJA

Vesla naj ne gredo popolnoma v pozabo

«Kaiči», kanuji in kajaki za vse tiste, ki se ne plašijo fizičnega napora

Italijanska pomorska pravila predvidevajo med varnostnimi napravami za športna plovila tudi vesla. Motorji namreč kaj radi odpovejo, na morju jih bomo le s težavo popravili, da se lahko na kopno vrnemo le z močjo svojih rok, seveda če je čoln primeren za veslanje. Z jahto, večjim gliserjem, si lahko kaj takega kar izbijemo iz glave. Navadno se zgodi, da imamo na krovu vesla samo, da zadostimo zakonskim potrebam. Prav zato so taka vesla premajhna, po navadi zložljiva, da nam v podkrovju vzamejo najmanj prostora. Ko pa jih krvavo rabimo z zaprepadenostjo lahko ugotovimo, da se lahko z njimi le tolčemo po glavi, saj ne bomo prišli nikamor.

Nekoč pa je bilo vse drugače. V zatišju je ribič spustil jadro, prijel za vesla in se počasi, a zanesljivo vrnil v pristan. Kaj takega lahko dosežemo tudi danes. Kdor ima bolj tanjko denarnico, ali pa je športne narave, si lahko med raznimi plovili izbere tako, ki je izrecno grajeno za «pogon» naših rok. Že pri pomožnih napihljivih čolnih si lahko izvrstno pomagamo z vesli, če pa je čoln istih razsežnosti grajen iz lesa, ojačenih poliesterskih smol ali pa iz aluminija, bo plovba še lažja. Takim čolnom, ki so nekoč rabili kot «službena plovila» za manjše ladje pravimo na vzhodnem Jadranu «kaiči». Navadno niso daljši od štirih metrov, običajno so krajši, da jih dve osebi z lahkoto zvlečejo na breg. Seveda se s takimi čolni ne bomo podali na vzvalovano morje. A v mirnih zalivih bomo z užitkom spoznali prednosti take rekreacije. Prvič nas bodo roke bolele, tudi žuljem se ne bomo izognili, a navsezadnje nam večkrat čoln rabi, da se le za nekaj sto metrov oddaljimo od prenatrpane plaže. Za tako rabo je tudi «kaič» izvrsten čoln. Približne razsežnosti sem že navedel, dodati moram še, da imajo zaobljeno dno in gredelj, ki nam pomaga, da med veslanjem obdržimo zaželjeno smer. Manj primerni so čolni s ploščatim dnom, ali pa zaobljeni brez gredlja. Na žalost je prav teh na tržišču največ. Nič zato, če je morje mirno nad gladino pa veje le lahko sapica, ne bo več težav. Ploščake pa bomo izvrstno uporabili na lagunah, kjer so taki čolni nenadomestljivi, saj se lahko podajo tudi izven začrtanih kanalov. Po vsem tem naj spregovorimo še nekaj o cenah. Navadno niso taki čolni dražji od enega milijona lir. K temu strošku moramo skoraj obvezno dodati ceno novih vesel, saj si bomo le malo pomagali s tistimi, ki jih kupimo skupaj s čolnom. Za dobra vesla pa bomo morali skoraj gotovo odšteti dobrih 100 tisoč lir, saj nam jih mora po meri napraviti izkušen obrtnik. Seveda bo večina dodala rajši še kak stotisočak in si bo namesto takih vesel priskrbela majhen krmni motor. Taki rešitvi ne nasprotujem, vseeno pa pripominjam, da bi lahko poskusili tudi z vesli.

Prav lagodnost današnjega človeka je botrovala hibridnim rešitvam sodobnih kanujev. Vsi verjetno poznate take čolne, če drugega ne, ker ste jih videli v filmih o «divjem zahodu». Taki indijanski čolni so do nedavnega imeli enako oblikovan premer kot krmo, upravljali so jih s kratkimi prostimi vesli, tako imenovanimi lopaticami, danes pa so se že pojavili taki kanuji, ki imajo ravno krmo, da lahko nanjo namestimo krmni motor. S «kaičev» smo torej prešli na še bolj izrazite veslaške čolne. Kanu pa bomo lahko le s težavo svetovali našim bralcem, če niso rosno mladi in športniki. Prav tako ni kanu primerno plovilo za morsko plovbo, saj je to predvsem rečni in jezerski čoln. Izvrstno pa se bo obnašal na lagunah, kjer bo lahko prodrl v prava močvirja. Indijanci so take čolne gradili iz lubja in kož, pred leti je bilo v čislih napeto platno, danes pa je večina takih čolnov iz ojačene poliesterske smole. V zadnjem času si utira pot tudi aluminij, ki je za turistične potrebe primernejši od plastičnih mas. Še manj primerni za nedeljske potrebe so kanuji iz žlahtnih furnirjev. Po vsem tem še en nasvet. V nobenem primeru ne smete kupiti kanuje, če ga niste prej poskusili, saj zahteva precejšnje ravnotežne sposobnosti, da vam bo kaj kmalu žal 600 tisoč lir, ki ste jih dali za tak čoln.

Isti nasvet velja tudi za drugi «veslaški čoln», za kajak. Če je kanu indijanski čoln, je kajak eskimski. Že samo poreklo nam pove, da se bo izvrstno obnašal tudi v razburkanem morju, saj ga rabijo tudi na brzicah. Seveda zahteva upravljanje celega športnika, izkušenega veslača, to pa ne postane nihče preko noči. Povsem razumljivo je to športni čoln, a nam lahko vseeno služi za krajše izlete. Ni namreč redkost, da se skupinica kajakov poda tudi na daljše izlete po rekah, jezerih ali pa ob obali.

Elanov kanu «C-404» je prirejen za turistično vožnjo po jezerih, morju in mirnejših rekah. Izdelan je iz izredno odpornega ABS materiala, vzgonski elementi pa zagotavljajo nepotopljivost. Dolžina 487 centimetrov, širina 92 centimetrov, teža 38 kilogramov, nosilnost pa 2 osebi

Začetki NOB na Suhorju in prve žrtve fašističnega terorja 4.

Piše MAKS ZADNIK

V drugi polovici aprila in v začetku maja pa so se težave in nevarnosti vedno bolj množile. Tedaj je dezertiral iz brkinske čete pod Vremščico partizan Stanko, imenovan «Štajerc», (njegova prava identiteta pisem še ni znana), ki je pozneje izdajal fašistom partizanske sodelavce. Medtem pa so bili fašisti zaradi partizanske nevarnosti poslali iz pokrajine Emilie - Romagne v Neverke 2. škvadristični bataljon pod poveljstvom majorja Ercoleja de Santuccia imenovan «Emiliano». Ta je konec aprila ali v začetku maja 1942 vzpostavil, da bi zatrl partizansko gibanje v Brkinih, škvadristično postojanko s približno 50 teroristi tudi na Ostrožno brdo, v šolo.

Dne 10. maja 1942 je zadel Suhorje eden najhujših udarcev v zgodovini razvoja vaškega NOG. Fašisti iz škvadrističnega bataljona so na strahovit način pobili tri sodelavce NOB iz Suhorja.

Kako se je to zgodilo?

Najprej so pripeljali v vas partizanskega izdajalca Stanka «Štajerca» in nasilno zbrali vaščane sredi vasi, potem pa zahtevali, da jim izdajalec pokaže tiste, ki so podpirali partizane in z njimi sodelovali. Tedaj je «Štajerc» s prstom pokazal na Ivana in Franca Vovka - Stanetova in Janeza Vovka - Kulčevega. Vsi trije so bili med prvimi sodelavci NOB v Brkini. Razen Franca Vovka, ki je bil najbolj aktiven, je njegov brat Ivan popravljal partizanske čevlje, Janez Vovk - Kulčev pa je bil prvi partizanski orožar v Brkinih. (Po spominu Franca Vovka - Jagodnikovega).

Škvadristi so vse tri odpeljali skupaj z izdajalcem v Smagorje in jih med potjo zverinsko pretepali. Izdajalec jim je potem pokazal v gozdu grob 31. marca 1942 ustreljenega davkarja Enrica Mecozzija, ki je bil ujet, ko je vohunil za partizani. Suhorci se še spominjajo, da je tedaj, gledajoč na davkarjevo gomilo, Franc Vovk - Stanetov tiho rekel: «To je naša smrt!»

Pevski zbor na Suhorju, ki je v času med obema vojnama pel v cerkvi, pa tudi narodne pesmi. Slika izhaja iz dobe okoli leta 1930

In ni se motil. Še isti dan so vse tri umorili in nato pa so fašisti 20. maja požgali še njihove domove. To je bil drugi zverinski pokol, ki so ga zagrešili fašisti nad brkinskim ljudstvom med NOB.

Kako grozovito so škvadristi ravnali z ujetniki, ki jim krivda niti ni bila dokazana, saj jim nobeno sodišče ni sodilo, bo razvidno iz nadaljnjega opisa. Toda fašistična vladavina je dvignila nasilje nad zakonitost že tedaj, ko se je 1922. leta povzpela na krmilo države in tudi prej.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

13.00 Poletni maraton
13.30 DNEVNIK
17.00 Zmajček
17.15 Orzowei - TV film
17.40 Risanke
18.05 Mike Andros - TV film
18.55 Človek in morje - dok. oddaja
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Sam in Sally - TV film
21.40 Posebna oddaja Quarka
Oddaja Quark Speciale bo nocoj prikazala zanimiv dokumentarec, ki govori o migraciji velikanske črede posebne vrste goved, ki jih poznamo pod imenom gnu. Ti bivoli živijo na zelo obsežnem področju osrednje Afrike, vendar pa v glavnem okoli jezera Viktorija. Znanstveniki pravijo, da čreda gnujev že dva milijona let sledi enemu in istemu ciklusu migracije, seveda v zvezi s pašo in seveda z letnimi časi. Ob vsakem ciklusu, torej med vsako migracijo čreda opravi kakih 2500 km poti, na kateri pogine zaradi starosti, bolezni ali tudi nesreč četrt milijona govedi. In vendar se čreda, ogromna čreda ne zmanjša, kajti izgube se nadomestijo z novimi mladiči, novimi teleti, ki jih samice povržejo med tem
22.25 Športna sreda
Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere

Drugi kanal

13.00 DNEVNIK 2 - Ob 13. uri
13.15 Zvezda Robot - Kontakt Ypsilon
17.00 Thriller - TV film
Program za mladino
18.05 Le fiabe incatenate
18.30 DNEVNIK 2 - Večerne športne vesti
18.50 Ujetnik - TV film
Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 DNEVNIK 2
Sikstant
Smo v letu 1968. Na vsakem vogalu, povsod se čuje ena in ista pesem in sicer Celentanova popevka «Azzurro». S to pesmijo je Adriano Celentano prodrl. Dolgo let pozneje pa se je začelo govoriti tudi o avtorju te pesmi, ki jo je Adriano Celentano vrgel v svet. Začelo se je govoriti o nekem odvetniku iz Astija, ki da je podedoval tudi notarsko pisarno. Je to Paolo Conte, eden izmed protagonistov letošnjega poletja. In današnji Sikstant se ukvarja prav s Paolom Contejem, z njegovo glasbo in sicer s tisto, ki je že osvojila publiko, in tisto, ki še ni prišla v svet
21.30 «La bella di Mosca» - film
Režija Rouben Mamoulian, igrajo: Fred Astaire, Cyd Charisse, Peter Lore in drugi
Ob koncu DNEVNIK 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3
19.20 Dve dolini, ena nedelja
20.10 Šolska vzgoja: Sredozemska ljudstva
20.40 Mednarodni festival kinematografije 1931
21.15 DNEVNIK 3
23.15 Mednarodna razstava kinematografije 1981

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

18.45 Poročila
18.50 Rdeča zora, otroška nadalj.
19.20 Okrogli svet
19.30 Obzornik
19.45 Trije zlati
Celjski mladinski pevski festival ima tekmovalni značaj, vendar to ni tekmovanje za prvo, drugo in tretje mesto, pač pa vsak zbor, ki mu žirija dodeli najmanj 95 od 100 točk, osvoji zlato priznanje. Meja za srebrno je 90 točk, za bronasto pa 85. To pa velja le za mednarodni del nastopov, ki je seveda zelo kvaliteten, saj je razumljivo, da prihajajo iz tujine le najboljši zbori. Hkrati pa je ta del tudi izredno zanimiv. Ljubiteljem zborovske glasbe festival postreže vsakokrat s programi, ki so vrhunskega značaja. Ker udeleženci festivala odstopijo partiture izvedenih skladb festivalski knjižnici, imajo slovenski zborovodje možnost programe svojih zborov razširiti z novimi deli. In to je prav gotovo najpomembnejši učinek festivala. Današnja oddaja bo prikazala nastop treh z zlatom nagrajenih tekmujočih zborov. To so dekliški zbor iz Finske ter dva mešana zbora, eden iz Estonije (Sovjetska zveza) in eden iz Anglije
20.15 Risanka
20.24 TV in radio nocoj
20.26 Zrno do zrna
20.30 TV dnevnik
20.55 Vreme
21.00 Film tedna: Dirigent, poljski film
Wajda je s filmi Pokolenje, Kanal ter Pepel in dinamit ustvaril velike mojstrovine, ki predstavljajo prave mejnike v razvoju poljske kinematografije. Naslednji njegov vrhunec pa so trije filmi: Brez omrtvičenja, Marmorni človek in Dirigent. Vsi ti filmi so nastali pravzaprav v specifičnih razmerah, namreč v nekakšnih kriznih obdobjih poljske družbe. S svojimi deli se je torej Wajda uvrstil med tiste avtorje, ki z vso svojo ustvarjalno močjo takoj reagirajo na probleme, ki se pojavljajo v družbi. V tem kontekstu je treba tudi gledati film «Dirigent»
22.50 V znamenju

Koper

16.00 Serijski film
17.00 Rezervirano za najmlajše
Dokumentarna oddaja iz serije: Tajne Jadrana
Risanke
18.00 Ponovitev filma
19.30 Telestart - 1. oddaja glasbene oddaje
20.00 Risanke
20.15 TV D - Stičišče
Dve minuti
20.30 Smrt po želji - film
22.00 TV D - Danes
22.10 Naš rock koncert - glasbena oddaja
TV D - Danes

Zagreb

19.15 Dom in otroštvo
19.45 Trije zlati
21.00 Poletni koncert simfoničnega orkestra

SVICA

18.35 Poletni programi za mladino
19.30 TV film
20.40 «Missione compiuta stop - bacioni - Mat Helm» - film
22.20 Dokumentarna oddaja

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; Radijski mozaik: 8.10 Danes bomo govorili o... - Literarni vložek - Glasbene spremljave - Iz arhiva; 10.10 Koncert s posnetki na trakovih in ploščah; Poldnevniški razgledi: 11.30 Pomisleki - Slovenska poezija skozi stoletja - Razgovor z zdravnikom; Poštni predal: 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra; Popoldanski program: 14.10 V gosteh imamo Nat King Cola; 14.30 Otroški kotiček; 14.50 Danes smo izbrali; 15.30 Roman v nadaljevanjih: Edvard Möricke: «Mozart na potovanju v Prago»; 16.00 Orkester RTV Ljubljana; 16.15 Za ljubitelje vokalnega jazza; Razširjeni obzornik: 17.10 Klavirski album - Letošnja revija «Primorska poje» - Roža mogota - 2. serija; 18.25 Priljubljeni motivi.

KOPER (Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Glasbeni trenutek; 11.10 Otroški kotiček; 11.32 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Iz Rima z zanimanjem in simpatijo; 15.36 Mala diskoteka; 16.00 Na svežem zraku; 16.15 Ansambel Smisao Mašte; 17.32 Crash; 17.55 Pismo iz...; 19.10 Zbori v večeru.

KOPER (Slovenski program)

7.30, 8.25, 14.30, 15.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 7.05 Jutranji koledar; 8.15 Najava sporeda; 14.00 Pregled dogodkov; 14.05 Domači pevci zabavne glasbe; 14.40 Male skladbe velikih mojstrov; 15.00 Počitniški vrtiljak; 15.37 Glasbeni notes; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Glasba po željah; 17.00 Iz zborovskega arhiva; 17.30 Primorski dnevnik.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbena kombinacija; 9.00 Radio tudi mi; 10.40 Iz Benetk, kino; 11.00 Štiri četrtine; 12.03 Ljubezen pomeni...; 13.15 Master; 14.28 Skrivnosti telesa; 15.00 Popoldanska srečanja; 16.10 Rally; 17.03 Patchwork; 18.00 Cab - musical; 18.30 Radijska priredba; 19.15 Zgodba jazza; 19.40 Sovražnik; 20.40 Nocoj z...; 21.00 Nagrada 33; 21.24 Ženske in glasba.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.45 Poletni dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32 10.12 Luna v vodnjaku; 11.32 Tisoč pesmi; 12.45 L'aria che tira; 13.41 Glasba in kino; 15.00 Nemogoči intervjuji; 15.42 Poletni program; 18.15 La voce dell'inferno; 19.00, 19.50 in 22.50 Stopimo za korak nazaj; 20.35 Čas proze in glasbe.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 7.30, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 7.50 Dobro jutro, otroci!; 9.08 Z glasbo v dober dan; 9.30 Pisan svet pravljic in zgodb; 9.45 Zaplešimo in zapojmo; 10.05 Z radiom na poti; 10.40 Turistični napotki; 11.05 Rezervirano za...; 12.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 12.35 Znano in priljubljeno; 13.10 Veliki zabavni orkestri; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 15.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 16.00 Dogodki in odmevi; 16.30 Zabavna glasba; 16.50 Radio danes, radio jutri!; 17.00 «Loto vrtiljak»; 18.00 Studio; 19.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 19.15 Naš gost; 19.30 Radijsko tekmovanje mladih pianistov; 20.35 Lahko noč, otroci!; 20.45 Minute z ansamblom Dobri znanci; 21.00 Madrigal 20. stoletja; 21.25 S triom Lorenz - Nova posnetka Haydna in Schuberta; 22.05 Mihail Glinka: Odlomki iz opere «Ivan Susanin»; 23.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe; 00.05 Lirični utrinki; 00.10 Jazz pred polnočjo.

KOLESARSTVO — NA SVETOVNEM PRVENSTVU V BRNU

Bidinost izpadel v polfinalu zaradi smole z zračnicami

Izkazala se je tudi Galbiatijeva, Dazzan pa je razočaral - Danes tudi profesionalci

BRNO — Kot smo že včeraj kratko poročali je prvo zlato kolajno dirkališčnih disciplin osvojil vzhodni Nemec Thoms, lestvica desetih najboljših tekmovalcev v vožnji na km s startom z mesta pa je bila taka:

1. Lothar Thoms (NDR) 1'05''05
2. Fredy Schmidtke (ZRN) 1'06''02
3. Sergej Kopilov (SZ) 1'06''56
4. Maic Malchow (NDR) 1'06''57
5. Kenrich Tucker (Av.) 1'07''09
6. Yave Cahard (Fr.) 1'07''52
7. R. M. Hansen (Nor.) 1'08''52
8. Miroslav Junev (ČSSR) 1'08''63
9. Emery Brent (ZDA) 1'08''74
10. Octavio Dazzan (It.) 1'08''82

V vožnji na km s startom z mesta je Italijan Dazzan računal na precej boljši uspeh, dosegel pa je zelo slab čas, ki mu je komaj zadostoval za uvrstitev v prvo deseterico.

Za Italijane je predstavljal tak izid dirke majhno razočaranje, to pa tem bolj, ker se je ta del svetovnega prvenstva začel za italijanske barve zelo uspešno. Od štirih tekmovalcev, ki so startali v raznih disciplinah, so namreč kar trije napredovali v višje kolo.

V ženski hitrostni vožnji je namreč v 1. kolu ameriška državna prvakinja v hitrostnem drsanju Sheila Young izločila Michaelo Tomasi, Rosella Galbiati pa je klonila Sovjetinji Kručelnickaji vendar sta obe napredovali v repesažih. V drugem kolu je Galbiatijeva premagala nič manj kot svetovno prvakinjo Američanko Susan Novarra, Tomasijevo pa je izločila Sovjetinja Careva. Galbiatijeva bo v četrtfinalu imela za «kolegice» še Carevo, Lommatschevo, Nancirovo, Kručenickajo, Youngovo, Vierstraetovo in Novarrovo (ki je napredovala iz repesaža).

V zasledovalni vožnji je dosegel lep uspeh Maurizio Bidinost, ki se je najprej uvrstil v četrtfinale, skupno z njim pa so se uvrstili še Jankiewicz Trček, Saether, Ljepjeneča, Haveisen in Macha.

V četrtfinalu je Bidinost premagal Čehoslovaka Aleša Trčka in se je nepričakovano uvrstil v «cono medalj». Mladi italijanski kolesar je tako res triumfalno zaključil svoj prvi dan nastopanja.

V drugem dnevu pa je imel Bidinost smolo. Kar dvakrat je moral prekiniti svojo vožnjo zaradi lukenj v zračnici in ko se je tretjič končno postavil na start brez težav z gumami, je njegova motiviranost padla in tako ga je Sovjet Ljepjeneč premagal.

V drugem polfinalu je vzhodni Nemec Macha premagal Poljaka Jankiewicza in tako sta postala kandidata za bronasto kolajno Poljak in Italijan, za zlato pa Sovjet in vzhodni Nemec.

Začela se je tudi hitrostna moška amaterska vožnja in od treh prijavljenih Italijanov je uspelo napredovati v drugo kolo le Florianu Finamoreju. Marco Flamino in Patrizio Rampazo pa sta izpadla.

DIRKALIŠČNA TEKMOVANJA (Brno)

DANES, 2. 9.:
20.10 amaterska vožnja za motorji
21.10 keirin za profesionalce
22.00 amaterska zasledovalna vožnja (posamezniki)

JUTRI, 3. 9.:
22.15 amaterska ekipna zasledovalna vožnja
22.40 zasledovalna vožnja profesionalcev (posamezniki)

ZADNJA VEST

Macha (NDR) osvojil zlato v zasledovalni vožnji

V finalu zasledovalne amaterske vožnje je vzhodni Nemec Detlef Macha premagal Sovjeta Ljepjeneča s časom 4'47''78, proti času Sovjeta 4'55''19.

Bronasta kolajna je pripadla Italijanu Bidinostu (4'49''40), ki je v malem finalu odpravil Poljaka Jankiewicza (4'52''01).

KOŠARKA — DANES IN JUTRI

Tudi madridski Real na turnirju v Vidmu

Z Madridčani tudi Delibašić - Nastopajo še domači Tropic, Jesus Jeans iz Mester ter Billy iz Milana

Drevi in jutri bo v Vidmu veliki mednarodni košarkarski turnir, na katerem bodo poleg domačega Tropica nastopili še medcelinski prvak Real iz Madrida ter Billy iz Milana in Jesus Jeans iz Mester.

Udeležba je torej izredno kakovostna, še posebej pa bo veljalo slediti nastopu madridskega moštva, ki bo v Vidmu igralo v najboljši postavi, to je tudi z novim «nakupom» Mirzo Delibašićem.

Delibašić je že na medcelinskem pokalu v Braziliji igral sijajno in verjetno bo tudi v Vidmu ena osrednjih osebnosti. Poleg Delibašića pa ima madridsko moštvo še vrstvo drugih odličnih igralcev kot Brabenderja, Corbalana, novega Američana Chornelyja, Rullana itd.

Milanski Billy sodi letos v ožji krog favoritov za osvojitev italijanskega državnega naslova. Milanski klub je namreč najel Meneghina, kar je že jamstvo za velik kakovostni skok.

Videmski Tropic in ekipa iz Mester bi lahko «velikanoma» prekrižala račune, saj bodo Videmčani nastopili pred domačim občinstvom, moštvo iz Mester pa je že v lanskem prvenstvu dokazalo, da je sposobno tudi velikih podvigov.

SPORED

Danes, 2. septembra
20.30: Jesus Jeans - Billy
22.00: Tropic - Real Madrid

Jutri, 3. septembra
20.30: finale za 1. mesto
22.00: finale za 3. mesto

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

Kičanović se je z 38 koši poslovil od svoje publike

Partizan — Scavolini 123:125 (50:55; 107:107)

PARTIZAN BEOGRAD: Lazarević 4, Vukomirović, Ristanović 12, Kerkez 16, Petrović 12, Medić, Savović 12, Marić 10, Grbović 10, Milojević 2, Pesić 16 Dalipagić 29.

SCAVOLINI PESARO: Giumbini 1, Kičanović 38, Magnifico 8, Ponzoni 18, Benevelli 4, Bouie 9, Zampolini 8, Carboni, Silvester 39.

BEOGRAD — V sinočnjem prijateljskem košarkarskem srečanju v Beogradu je Scavolini iz Pesara po dokaj lepi in razburljivi tekmi po enem podaljšku premagal jugoslovanskega državnega prvaka Partizana.

S tem srečanjem se je Dragan Kičanović tudi poslovil od svojega kluba in od svoje publike. «Kičo» pa je bil tudi v tej tekmi izreden: odlično je vodil igro svoje ekipe, poleg tega pa je dosegel kar 38 točk. Zelo dobro je igral tudi Američan Silvester, ki je zbral kar 39 pik.

V domačih vrstah pa je bil najboljši Dalipagić. Atmosfera v telovadnici v Novem Beogradu je bila izredna. Več kot 4.000 gledalcev je burno pozdravilo svojega miljenca Kičanovića pa tudi vse ostale košarkarje tega zelo lepega srečanja. Žal, pa sta sodnika Jakšić in Oberkneževič morala zaradi nešportnega vedenja izključiti Američana Scavolinija Bouieja in Marića.

ODBOJKA — V SOBOTO IN NEDELJO V BAZOVICI

Mednarodni ženski turnir za trofejo Bazoviških žrtev

Prireja ga ŠZ Sloga pod pokroviteljstvom ZSŠDI - Nastopila bosta tudi drugoligaša z onstran meje Merkur in Koper - V nedeljo spominski pohod

Kot smo že poročali, bo v soboto in nedeljo v Bazovici na programu mednarodni ženski odbojkarski turnir za trofejo Bazoviških žrtev. Turnir prireja Športno združenje Sloga v sodelovanju z odborom za proslavo bazoviških junakov in spada med naše tradicionalne športne prireditve.

Letošnji turnir pa bo imel še posebno svečano obeležje, saj poteka ob 10-letnici obstaja športnega združenja Sloge, spada pa tudi v okvir proslav ob 10-letnici naše osrednje športne organizacije. Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki je obenem tudi pokrovitelj turnirja.

Svoj nastop so zagotovila vsa povabljena društva in sicer lanskoletni zmagovalec, odbojkarski klub Koper, in pa novogoriški odbojkarski klub Merkur. Poleg njiju in domače Sloge pa bosta na turnirju nastopila še naša drugoligaša Bor in Sokol ter tretjeligaša Kontovel in Breg.

Turnir bo nedvomno zanimiv, saj je to pravzaprav prvi turnir v novi sezoni. Poleg jugoslovanskega drugoligaša, novogoriškega Merkurja, ki se lani le za las ni povzpel v prvo jugoslovansko zvezno ligo in drugoligaša Kopra, ki je v lanski sezoni odlično igral, bo verjetno zanimivo gledati tudi naše šesterke, saj je znano, da je tudi pri naših klubih prišlo do večjih sprememb. Vse ekipe se pravkar pripravljajo na novo sezono, s treningi so praktično na začetku, pa vendar smo prepričani, da bodo na turnirju zaigrale sproščeno in bomo prav gotovo lahko sledili zanimivim in zagrizenim bojem za točke.

Ekipe je organizator razdelil v dve skupini: v prvi (igrišče bazoviške zadruge) bodo igrali Merkur, Sokol in Sloga. V drugi skupini (igrišče bazoviškega doma - Slomškovega doma) pa Koper, Bor, Kontovel in Breg. Urnik tekem je naslednji:

Sobota:
(Igrišče bazoviške zadruge)
15.00: Merkur - Sokol
16.00: Sloga - Sokol
17.00: Merkur - Sloga
(Igrišče v Slomškovem domu)
15.00: Bor - Breg
16.00: Koper - Kontovel
17.00: tekma med obema zmagovalcema

V nedeljo bo na vrsti najprej mali finale za tretje mesto, in sicer ob 10.30, Veliki finale pa bo na sporedu ob 17.30. Tekme bodo na igrišču bazovske zadruge.

Obenem moramo še povedati, da pripravljajo planinci športnega združenja Sloge spominski pohod, ki bo potekal na skrajnovzhodnem delu Krasa. Tudi ta pohod je posvečen štirim bazoviškim junakom in organizator javlja, da se bodo planinci zbrali ob desetih zjutraj v nedeljo v Bazovici.

INKA

Pri Banih kar 120 mladih

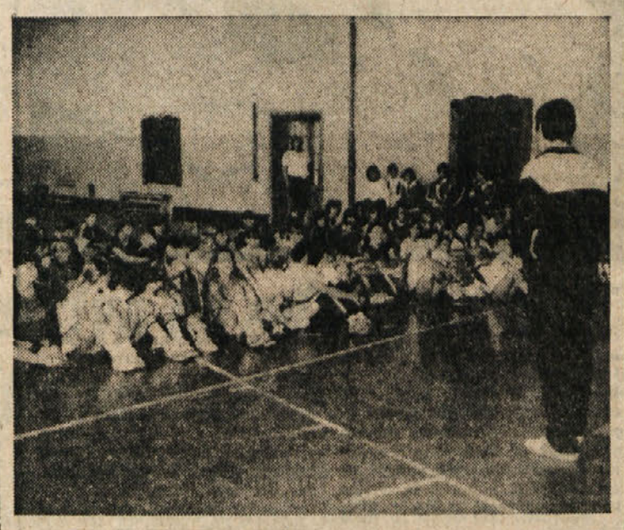

Pri Banih redno poteka tečaj za naše najmlajše igralce odbojkarskih društev. Da je ta pobuda odbojkarske komisije ZSŠDI letos že petič po vrsti naletela na izredno dober odziv, priča visoko število udeležencev. Redno namreč trenira več kot 120 tečajnikov in to dvakrat dnevno. Ta izkušnja pa je velikega pomena tudi za naš trenerski kader, saj je pri Banih 8 izredno mladih trenerjev, ki skušajo priučeno znanje in igralske izkušnje preliti v prakso.

Vsekakor pa delo ni lahko, saj so tečajniki izredno mladi, veliko je še osnovnošolcev in vemo, da je delo z začetniki prav gotovo najtrše. Lahko pa že danes govorimo o pravi odbojkarski šoli, saj se pri Banih mladi kader sooča z «mini-odbojko». Starejši fantje in punce pa že preizkušajo vse osnovne odbojkarske elemente.

Kot smo dejali, trenirajo odbojkarji dvakrat dnevno, preostali prosti čas pa posvečajo drugim aktivnostim. Tudi v naslednjih dneh je predvidena vrsta programskih točk, pravo navdušenje in pričakovanje pri vseh pa vlada za najavljeni pribod znanega slovenskega kinoamaterja Aljoše Žerjala, ki bo tečajnikom zavrtel svoj film o lanskih olimpijskih igrah v Sovjetski zvezi. Tudi letos je kuhinja odlična in na krožnikih ne ostaja niti drobtinica hrane. Upajmo, da se bo sicer prav v teh dneh muhasto vreme le ustalilo, tako da bomo prav gotovo lahko zapisali, da je tudi letošnji tečaj odlično uspel.

JNKA

Na «igrah brez meja» za gluhoneme

Goričanom prvo mesto

PORDENON — Goriška reprezentanca je osvojila prvo mesto na «Igrah brez meja», ki jih je priredila pordenonska sekcija italijanskega vsedržavnega združenja gluhonemih. Formula tekmovanja je bila podobna dobro znanim «igram brez meja». Goričani so zmagali z 49 točkami pred Münchnom (48), medtem ko sta ekipi Ljubljane in Pordenona pristali z enakim številom točk na tretjem mestu.

Igram sta sledila tudi podtajnik za zunanje zadeve poslanec Fioret in predsednik svetovne zveze gluhonemih, Jugoslovan Dragoljub Vukotič.

KOŠARKA

NA PRIPRAVAH ZA EP

«Azzurre» v Miljah

Italijanska članska ženska reprezentanca, ki bo nastopila na evropskem prvenstvu v Anconi od 13. do 20. septembra, se te dni mudijo na pripravah v Miljah.

«Azzurre» bodo končale priprave jutri, nakar bodo potovale v Jugoslavijo, kjer se bodo udeležile mednarodnega turnirja.

V prijateljskem košarkarskem srečanju v Benetkah je Carrera premagal Sinudyne s 101:91 (53:46).

NOGOMET — 4. KOLO ITALIJANSKEGA POKALA

Videmčani bodo v Reggio Emilii branili prvo mesto v 7. skupini

V zadnjem kolu bo Udinese počival - Zanimiv derbi v Avellinu

Danes bo na sporedu četrto kolo italijanskega nogometnega pokala. Udinese bo tokrat gostoval v Reggio Emilii, kjer se bo ob 20.45 spoprijel z domačo Reggiano. Za Videmčane bo to zadnja tekma izločilnega dela italijanskega pokala, saj bodo v zadnjem kolu počivali. Na začasni lestvici skupine 7 vodi Udinese z dvema točkama prednosti pred Reggiano, tremi pred Laziom in štirimi pred Bologno in Piso. To pomeni, da bi Udinese v primeru zmage osvojili končno prvo mesto že kolo pred koncem, v primeru neodločenega izida pa bi bilo potrebno počakati na izide zadnjega kola.

Zelo zanimiv bo tudi derbi med Avellinom in Napolijem (skupina 5). Napoli ima na trenutni lestvici točko več od današnjih nasprotnikov. O končnih lestvicah v raznih skupinah bodo po vsej verjetnosti velikega pomena izidi tekem Catanzaro - Pistoiese, Cagliari - Sampdoria, Foggia - Genoa in Fiorentina - Varese.

DANAŠNJI SPORED (4. kolo)

SKUPINA 1
Perugia - Rimini (21.00); Torino - Cavese (20.30); počitek: Juventus.

SKUPINA 2
Catanzaro - Pistoiese (16.30); Cesena - Palermo (21.00); počitek: Catania.

SKUPINA 3
Milan - Spal (16.30); Verona - Pescara (21.00); počitek: Inter.

SKUPINA 4
Cagliari - Sampdoria (20.30); Sambenedettese - Lecce (20.45); počitek: Como.

SKUPINA 5
Avellino - Napoli (16.30); Cremonese - Ascoli (20.30); počitek: Bari.

SKUPINA 6
Fiorentina - Varese (20.45); Foggia - Genoa (17.30); počitek: Brescia.

SKUPINA 7
Bologna - Pisa (21.00); Reggiana - Udinese (20.45); počitek: Lazio.

KOLESARSTVO

NA DIRKI PO AOSTI

Demidenku prva etapa

AOSTA — Sovjet Viktor Demidenko je osvojil prvo etapo kolesarske dirke za amaterje po Aosti, nasploh pa je bila sovjetska ekipa, ki je že zmagala v predetapi na kronometer najbolj homogena in je zaustavila vse poskuse pobega Marcella Bartolija in Sveda Bancta Aslunda.

NOGOMET — V SOBOTO V BAZOVICI

V prijateljski tekmi Breg - Sloboda Tuzla

Brežani se bodo ojačili z nekaterimi nogometaši Primorja, Gaje in Krasa - Začetek srečanja ob 17.30

V soboto ob 17.30 bo v Bazovici prijateljsko nogometno srečanje med jugoslovanskim prvoligašem Slobodo iz Tuzle in Bregom. Za naše ljubitelje nogometa bo seveda ta tekma izredna priložnost, da si pobliže ogledajo jugoslovanskega prvoligaša, ki je doslej v prvenstvu igral izredno zanesljivo, saj je skupno z Dinamom še edino neporaženo moštvo.

Tuzlanci so prav v nedeljo, v 6. kolu jugoslovanskega prvenstva visoko premagali titograjsko Budučnost s 3:0 z zadetki Mehinovića, Petrovića in Mujezinovića. Sloboda nima izrednih posameznikov, je pa to zelo uigrano moštvo.

Proti Budučnosti so Tuzlanci v nedeljo igrali v naslednji postavi: Omerović, Memišević, Djanić; Smajlagić, Verlašević, Mujezinović, Petrović (Mahmutović), Mehinović, Miljanović, Zahirović, Tomić, (Milošević). Najboljši igrač Slobode pa je Sead Sarajlić, ki v nedeljo ni igral.

Za sobotno srečanje v Bazovici (izbrali so Bazovico, kjer je igrišče travnato) bo gotovo zanimanje med ljubitelji nogometa izredno in pričakovati je veliko število gledalcev.

Za to srečanje se bo Breg ojačil z nekaterimi nogometaši Primorja, Krasa in Gaje.

ZA TEKMO PROTI DANSKI

Tudi B. Bošnjak v reprezentanci

Jugoslovanski nogometni reprezentanti so se v ponedeljek zbrali v Zagrebu na skupnih pripravah za izločilno srečanje za SP proti Danski.

V ponedeljek se je zbralo le 12 nogometašev, in sicer: Zoran in Zlatko Vujović, Gudelj in Slišković (Hajduk), Pasić (Sarajevo), Zajec (Dinamo), Krmpotić, Vladimir Petrović in Šestić (C. zvezda), Jerolimov in Hrstić (Rijeka) ter Stojković (Partizan). Danes bi morali prispeti v Zagreb še «Francozi» Šurjak, Šljivo, Pantelić in Halilhodžić, ki so včeraj igrali prvenstvena srečanja v Franciji. Jutri pa bi moral prispeti v Zagreb še vratar Svilar, ki igra v belgijskem moštvu Antwerpen. «Švicar» Jurica Jerković pa se bo pridružil reprezentantom šele v nedeljo zvečer.

Medtem pa je jugoslovanski selektor Miljan Miljanić objavil še dodatna štiri imena za srečanje proti Danski. Med letemi je tudi član ljubljanske Olimpije Branko Bošnjak. Poleg njega pa so še Enver Marić (Velež), Zoran Marić (Vojvodina) in Zvezdan Cvetković (Dinamo).

POKAL PRVAKOV

Saint Etienne že izločen

VZHODNI BERLIN — V povratnem srečanju predtekmovanja za pokal prvakov je vzhodnonemška enajsterica Dinama z 2:0 premagala in s tem tudi izločila francosko moštvo Saint Etienne. V prvi tekmi sta namreč ekipi igrali neodločeno 1:1.

Italijanski pokal polprofesionalcev

Drevi Triestina proti Pordenonu

Drevi bo Triestina odigrala dokaj važno srečanje v okviru kvalifikacijske skupine italijanskega pokala polprofesionalcev. Kot znano, nastopata v skupini s Triestino še Conegliano in Pordenone, po prvem delu pa vodita Triestina in Pordenone s tremi točkami, medtem ko je ekipa iz Veneta še vedno praznih rok. Zato bo drevišnje srečanje s Pordenonom bržkone odločilnega pomena.

DOSEDANJI IZIDI:

Pordenone - Triestina	0:0
Conegliano - Triestina	0:2
Pordenone - Conegliano	2:0

LESTVICA PO 1. DELU
Triestina in Pordenone 3, Conegliano 0.

Drevišnja tekma se bo pričela ob 17.30, sodil pa bo Ongaro iz Roviga.

Težave v španskem prvenstvu

MADRID — Špansko nogometno prvenstvo se po vsej verjetnosti ne bo pričelo 6. septembra, kot je bilo javljeno. Španski nogometaši namreč pripravljajo za ta dan stavko, s katero hočejo protestirati proti španski nogometni zvezi, ki zadnje čase zanemarja probleme, s katerimi se španski nogometaši soočajo.

NOGOMET — «MEMORIAL ŽARKA RACETA»

GAJA IN ZARJA IGRALI NEODLOČENO

Strelca Gabrielli (iz enajstmetrovke) in Lenarduzzi - Drevi Aurisina-Vesna

Gaja — Zarja 1:1 (0:0)

GAJA: Kante, Križmančič, Gregori, Gabrielli, Kalc, Vrše, Zippo (v 81. minuti Marco Rismondo), Salvi Guštin, Bolčič (v 50. min. Viviani).

ZARJA: Pucer, Žagar (v 35. min. Tognietti), Grgič, Franco, Macor, Križmančič, F. Ražem, Sossi, Lenarduzzi, Mahnič (v 46. min. Ražem), Fonda.

STRELCA: v 54. min. Gabrielli iz 11-metrovke, v 80. min. Lenarduzzi.

SODNIK: Sarti iz Trsta.

GLEDALCEV: 150

V še kar zadovoljivi tekmi B skupine sta se ekipi Gaje in Zarje razšli pri neodločenem izidu, ki je v bistvu najpravičnejši rezultat tega srečanja in ki brez dvoma zadovoljuje obe ekipi.

Obe enajsterici sta od začetka do konca srečanja igrali sproščeno, kar se je seveda tudi poznalo pri igri, ki je bila vseskozi privlačna. V prvem delu srečanja in v začetku drugega je imela rahlo premoč ekipa Gaje, ki je tudi prva povsem zasluženo prišla v vodstvo, čeprav iz 11-metrovke. Po vodstvu pa so se Gajevci pomaknili nekoliko v obrambo, Zarja je prevzela sredino igrišča in 10 minut pred koncem srečanja izenačila s svojim srednjim napadalcem Lenarduzzijem.

H. V.

SKUPINA A
Lestvica

Gaja	2	1	1	0	2:0	3
Primorec	2	1	0	1	1:1	2
Zarja	2	0	2	0	1:1	2
Breg	2	0	1	1	0:1	1

Najboljši strelci:
1 zadetek: Vrše in Gabrielli (Gaja); Pavel Kralj (Primorec) in Lenarduzzi (Zarja).

SPORED TEGA TEDNA
Danes: Aurisina - Vesna (20.30)
Jutri: Primorje - Kras (20.30)
4. 9.: Gaja - Breg (20.30)
5. 9.: Zarja - Primorec (20.30)
6. 9.: Počitek

Enajsterici Zarje (zgoraj) in Primorca (spodaj), ki se udeležujeta «Memoriala Žarka Raceta» na Proseku

ATLETIKA

SVETOVNI POKAL

Zdravniki brez moči ob poškodbi Simeonijeve

RIM — Italijanska atletska zveza je sinoči izdala naslednje sporočilo v zvezi z zdravstvenim stanjem Sare Simeoni: «Svetovno rekorderko Saro Simeoni so zaradi bolečin v desni nogi pregledali zdravniki Italijanske atletske zveze dr. Coiana, dr. Fava, dr. Benazzi in prof. Giovanelli. Zdravniški pregled je ugotovil prisotnost bolezenskega stanja v prirastišču Ahilove tetive na peto. Zdravniki so predpisali pospešeno zdravljenje, vendar kljub temu ni gotovo, če bo lahko Simeonijeva nastopila na svetovnem pokalu, glede na to, da je to tekmovanje časovno zelo blizu».

Po tem sporočilu je jasno, da je nastop Simeonijeve odvisen le od nje same, oz. od njenega počutja, saj zdravniki niso mogli zagotoviti njenega ozdravljenja.

Nad svetovnim pokalom pa se zbirajo temni oblaki od tam, od koder jih niso pričakovali, saj so afriški atleti pred nekaj dnevi zavrnili možnost bojkota.

Iz Nairobija je namreč prišla vest iz vrst vrhovnega afriškega sveta za šport, naj novozelandske atlete izključijo iz tekmovanja za svetovni pokal. Ta ukrep naj bi podvzeli, ker je južnoafriška rugbyjevska državna reprezentanca pred kratkim gostovala na Novi Zelandiji.

Član izvršnega odbora te organizacije John Kasyoka je izrazil svoje začudenje, ker afriška atletska zveza ni že prej postavila izključitev Novozelandcev kot pogoj za svoje sodelovanje na svetovnem pokalu v Rimu.

Kot je znano je vrhovni afriški svet za šport organiziral bojkot olimpijskih iger leta 1976 v Montrealu (s strani afriških držav) zaradi zvez, ki jih je na področju športna vzdrževala Nova Zelandija z Južno Afriko.

ATLETIKA

Anglija pred Poljsko

LONDON — Na atletskem tekmovanju v tekih v Londonu je zmagala Anglija (100 točk) pred Poljsko (76) in Švico (48). Najboljši izid je dosegel Anglež Ovett v tekmovanju na 800 m: 1'46''40.

NAMIZNI TENIS

Italija osma v Ankari

ANKARA — Na mladinskem mednarodnem prvenstvu je v moški konkurenci zmagali Kitajska pred Madžarsko in Južno Korejo, Italija je pristala na končnem osmem mestu.

OBVESTILA

SD Kontovel

sporoča, da bodo treningi košarke za igralce letnikov 1969-70 ob ponedeljkih, sredah in četrtkih od 18.45 do 20.00, za letnika 1967-68 pa ob torkih in petkih od 18.30 do 20. ure.

* * *

ŠZ Sloga - Planinski odsek

organizira v nedeljo, 6. septembra 1981 Tradicionalni spominski pohod «Bazoviški junaki» - 1981 po skrajnem vzhodnem Krasu do spomenika (štiri ure hoje). Zbirališče v Bazovici ob 10. uri.

Vabljeni planinci in športna mladina.

* * *

ŠZ Bor

sporoča, da bo seja za določitev urnikov treningov danes, 2. septembra, ob 21. uri.

KOŠARKA — NA KONTOVELU IN V SEČI

Pozitiven obračun obeh tečajev

Tečaj na Kontovelu je organiziralo ZSŠDI, v Seči pa Bor

ZSŠDI je v tednu od 20. do 27. avgusta priredilo tečaj za najmlajše zamejske košarkarje. Ta pobuda je naletela na odobravanje vseh naših zamejskih društev (Sokola, Poleta, Kontovela in Bora), saj se ga je udeležilo kar 45 mladih košarkarjev. Žal, pa je tečaj sovpadal s podobnim tečajem, ki ga je športno združenje Bor priredilo v Seči pri Portorožu, tako da se večina borovcev ni mogla udeležiti treningov na Kontovelu.

Tečaj na Kontovelu je vodil trener Jadrana Splichal, pod njegovim nadzorstvom pa so trenirali še Kontovelova trenerja Zavadlal in Perini ter Sokolov trener Pupis. Igralce so tako razdelili v štiri skupine: košarkarje letnikov 1967-68 je vadil sam Splichal, Pupis in Perini (ki sta imela vsak po eno skupino letnikov 1969-70) ter Zavadlal (ki je prevzel najmlajše letnikov 1971-72) pa so nato ponovili vaje, ki jih je s svojo skupino predelal Jadranov trener. Trenirgi so potekali delno na odprtem igrišču, delno pa v šolski telovadnici.

Ob koncu treningov je Splichal imel krajši pogovor s trenerji in jim dal več koristnih napotkov. Popoldanski del tečaja za trenerje je odpadel, to pa je tudi pomanjkljivost te pobude, saj bi (po našem mnenju) tečaj lahko potekal tudi ob nekoliko skromnem številu udeležencev. Zaradi raznih razlogov pa je odpadlo tudi predvajanje filmov in demonstriranje Jadranovih košarkarjev.

«Kljub vsemu pa smo bili z letošnjim tečajem zelo zadovoljni, tako trenerji kot igralci», nam je dejal David Perini, eden od treh trenerjev, ki so pridno vadili ves teden. «Menim, da so vsi košarkarji veliko pridobili in to bodisi tisti, ki že več let igrajo košarko, kot začetniki. Napredek je bil po enem tednu viden pri vseh tečajnikih. Zato sem mnenja, da bi morali še prirediti take tečaje, saj se je izkazalo, da so zelo koristni.»

Marko

* * *

V ponedeljek so se vrnili v Trst mladi Borovi košarkarji, ki so se udeležili košarkarskega tečaja v Seči pri Portorožu, kjer so trenirali pod vodstvom Valterja Vatovca in Igorja Cancianija.

Mladi borovci so bili razdeljeni v dve skupini: mlajše igralce je treniral Vatovec, starejše pa Canciani. Tečajniki so v Seči trenirali trikrat dnevno in sicer dvakrat dopoldne in enkrat popoldne. Takoj po vstajanju je bil na sporedu jutranji «footing», ki je trajal približno 45 minut, po zajtrku pa trening za prvo skupino (starejši). Po treningu druge skupine so bili prosti do kosila. Popoldne sta bila na sporedu dva treninga, po večerji pa so bili tečajniki prosti do 22.00.

Mladi Borovi košarkarji so v Seči očitno napredovali. Vatovec, ki je načrtoval delo, je dal največji poudarek košarkarskim osnovam in tehniki v napadu in obrambi, poleg tega so vadili tudi osnovno košarkarsko taktiko v napadu in obrambi. Tečajniki so imeli na sporedu tudi tekmovanje 1:1 in tekmovanje v prostih metih.

Skratka, lahko rečemo, da je tečaj v Seči tudi letos uspel in da so mladi košarkarji lahko zadovoljni z doseženim napredkom. Tečaja v Seči so se udeležili naslednji košarkarji: Henrik Maver, Fabrizio Korošec, David Pupulin, Pavel Pisani, Andrej Šik, Adriano Kovačič, Robert Smotlak, Robert Zniderščič, Robert Žerjal in Gianni Žerjul (1. skupina) ter Andrej Pieri, Dušan Poldini, Pavel Panjek, Marko Pertot, Dario Kovačič, Franko Žerjul in Aleksander Šik (2. skupina).

Cancia

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 8 57 23
Naročnina
Mesečno 7.000 lir — celoletna 84.000
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 2. septembra 1981

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Stanislav Renko: Ob dvajsetletnici beograjske konference neuvrščenih

Začetek na Brionih sredi julija 1956

Prvi je obrazložil osnovna načela neuvrščenih Edvard Kardelj v New Yorku generalni skupščini Združenih narodov na septembrskem zasedanju leta 1949 v sklopu koncepta neodvisne zunanje politike Jugoslavije, ki jo je označil Tito že v svojem zgodovinskem govoru na Visu 12. septembra leta 1944 s slavnim geslom «Tujega nočemo - svojega ne damo»

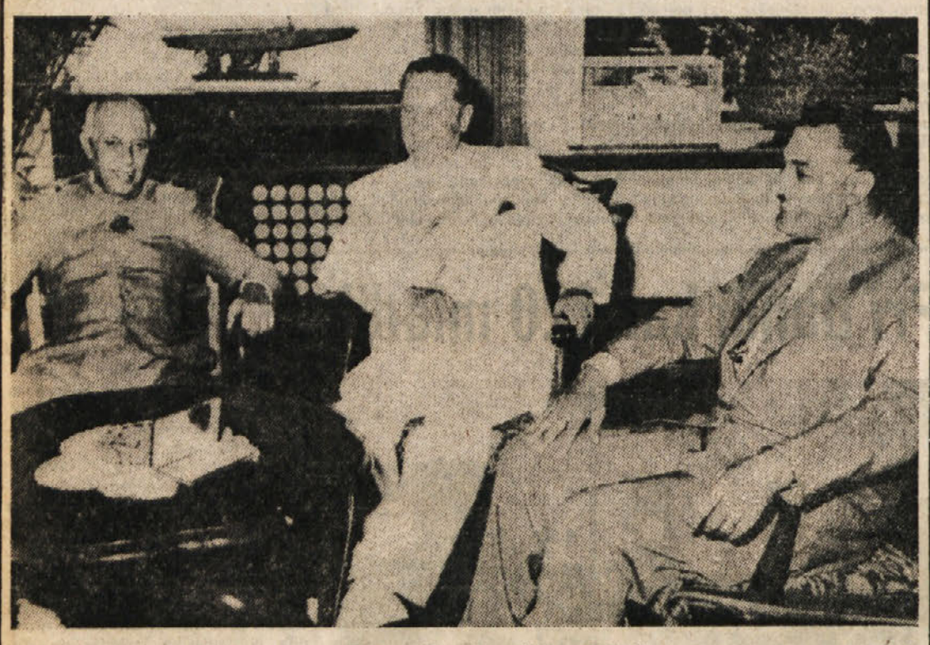

Nehru, Tito in Naser leta 1956 na Brionih

«Dragi Bevc, . . .

. . . «Odkar so Leninova usta nehala govoriti, v svetovnem komunizmu ni bilo tako kvalitetnega govora.»

Tako je med drugim zapisal v svojem pismu 10. oktobra 1949 Moša Pijade Edvardu Kardelju, ki je vodil jugoslovansko delegacijo na septembrskem zasedanju generalne skupščine Združenih narodov v New Yorku. Sam Kardelj pa se tega govora v svojih «Spominih — Boj za priznanje in neodvisnost nove Jugoslavije 1944 - 1957» takole spominja:

«Takrat sem direktno kritiziral sovjetski napad na Jugoslavijo. Kritiziral sem obstoj blokov in boj za razdelitev sveta na bloke in interesne sfere ter se zavzel za miroljubno koeksistenco, ki ne bo samo modus vivendi, ampak tudi aktivno sodelovanje med narodi.

Zavzel sem se tudi za neodvisnost in ekonomsko in politično svobodo vseh narodov, da si sami izberejo družbeno ureditev, in nastopil proti temu, da bi kakšna država vsiljevala družbeno ureditev drugim narodom itd.

Pravzaprav so bila to že osnovna načela politike neuvrščanja.»

Ta Kardeljev govor so objavili uredniki «Spominov» (Bakarić, Dolanc, Dorenjski, Kraigher, Popit in dr.) v dodatku skoraj v celoti in hkrati opozorili «še na nekatera dejstva in dogodke pred nastankom in obdelavo koncepta neodvisne zunanje politike Jugoslavije. Na primer sklepi II. zasedanja AVNOJ . . . Titov govor na Visu I. dalmatinski brigadi 12. septembra 1944 («Tujega nočemo — svojega ne damo»); Titov govor v Ljubljani 27. maja 1945 («Nismo noben drobiž za poravnavanje — s to Jugoslavijo se ne da mešetariti»); Kardeljevi govori na pariški konferenci; Kardeljev govor v ljudski skupščini FLRJ 29. decembra 1948 (Kakšni naj bodo odnosi med socialističnimi deželami)».

Iz tega Kardeljevega govora velja omeniti vsaj zadnji stavek:

«. . . Toda mi imamo enakopravno sodelovanje manjših držav pri vseh naporih za utrditev miru za nujen pogoj, da mir ne bo samo mir za velike sile, temveč mir enakopravnih narodov, mir za vse, ne samo za tiste, ki imajo v svojih rokah največ moči.»

Omenili smo gornji podatek, ki priča o posredni povezavi zgodovine reševanja razmejevanja v teh naših krajih, ker upravičeno domnevamo, da mora ta povezava ob letošnji dvajseti obletnici prve — beograjske — konference neuvrščenih v kar največji meri zanimati zlasti naše bralce sploh, še posebej pa tiste njihove povojne generacije, ki so zagledale luč sveta nekje skupaj z neuvrščenostjo samo. A za preučevanje njene geneze je poglavitna razprava istega E. Kardelja, ki je znana pod naslovom ZGODOVINSKE KORENINE NEUVRŠČENOSTI, jo je Kardelj prebral v Zagrebu na znanstveni konferenci ob 30-letnici osvoboditve v septembru 1975 pod naslovom *«Sile in pota vojne in miru»*. Razprava je zaradi njene izjemne mednarodne pomembnosti prevedena v več jezikov. V italijanščini je izšla že leta 1976 pri rimskem založniku E. Cremese (preved ' Mario Spadanuda). Ni slučajno, da je prevod predstavil italijanskim bralcem univ. prof. za mednarodno pravo sen. Giuseppe Vedovato, ki je sicer avtor prve razprave o mirovni pogodbi z Italijo («Il trattato di pace con l'Italia», Roma, 1947) in pozneje tudi razprave o njeni reviziji (v «Rivista di studi politici internazionali», štev. 3 iz leta 1974), bil pa je tudi tri leta (1972 - 1975) predsednik parlamentarne zbornice Evropskega sveta in delegat medparlamentarne unije na konferencah v Dubrovniku in Bangkoku. V svojem predgovoru omenja, da je bilo prav spričo jugoslovanske neuvrščenosti «mnogo storjenega od londonskih protokolov do osimskih sporazumov» za «gospodarsko, kulturno in civilno komplementarnost z Jugoslavijo».

BANDUNG 1955

In ko se ob letošnji dvajsetletnici raziskuje geneza neuvrščenosti (prav tako tudi na mednarodnem simpoziju v Novem Sadu), je v prvi vrsti važen prav podatek iz te Kardeljeve razprave, da je «v genezi gibanja neuvrščenih odigrala važno vlogo konferenca v Bandungu leta 1955. Dejansko je bil to prvi sestanek držav, ki so zahtevale temeljito preureditev mednarodnih odnosov na podlagi miroljubne koeksistence in enakopravnosti». Toda šele na «beograjski konferenci leta 1961 so dali neuvrščeni novo dimenzijo svojim koncepcijam i: svoji praktični akciji», piše Kardelj v svoji razpravi.

Leo Mates, generalni sekretar beograjske konference (bil je tudi pomočnik ministra za zunanje zadeve, šef kabineta predsednika republike in stalni predstavnik Jugoslavije pri Združenih narodih) in poglavitni sodelavec pri pripravah konference pa je za neki zagrebški dnevnik povedal med drugim:

«Ideja o sklicanju takšne konference, kolikor sem mogel presoditi, se je pri predsedniku Titu rojevala postopno. Lahko rečem, da je bila posledica večletnega sodelovanja med državami in državniki, ki so se srečali na beograjski konferenci . . . Prvi osebni kontakt v začetku petdesetih let je imel Tito s Haileom Selasijem. No, pomembnejše je bilo Titovo potovanje v Indijo in Burmo leta 1954, kjer se je osebno sestal z Nehrujem in U Nujem in nato z Naserjem med plovbo ladje «Galeb» skozi Sueški prekop.»

Toda že pet let pred beograjsko konferenco je prišlo do zgodovinskega trojnega sestanka na Brionih Tito - Nehru - Naser, o katerem je pisal že takrat ves svetovni tisk, predlanskim pa ga je v svoj «bestseler» SVETOVNI IZZIV uvrstil slavni Jean Jacques Schreiber (preveden v 40 jezikov) in iz katerega smo ustrezno poglavje pred mnogimi meseci objavili tudi v našem dnevniku. Sestanek je bil 18. in 19. julija 1956, ko so vsi trije podpisali zvečer v «Beli vili» skupno izjavo.

Izjava je vsebovala 12 točk, ki so med drugim:

poudarjala podporo načelom bandunške konference iz leta 1955, s tem, da je bila dana platforma razširitve gibanja izven azijsko - afriškega področja;

državniki so opozorili, da spopadi in napetosti ne dopuščajo, da se doseže trdna podlaga za mir in da bo potrebno začeti z ukrepi za odstranjevanje spopadov in napetosti ter strahu pred jedrsko vojno.

Že omenjeni generalni sekretar beograjske konference pa je o tem trojnem brionskem sestanku dejal, da je bil še prav posebno pomemben za gibanje neuvrščenih in nadaljeval:

ZGODOVINSKI POMEN BRIONOV

«Ta sestanek ni bil planiran. Bil je povsem slučajen. Naser je bil namreč na prijateljskem obisku pri Titu, a Nehru je bil takrat v Londonu na sestanku britanskega Commonwealtha in Tito ga je povabil naj ga obišče za dan ali dva. Tako je bil opravljen ta sestanek, ki je po marsičem zgodovinski. S sestanka je bilo objavljeno poročilo vseh treh državnikov, ki je dejansko predhodnik neuvrščenosti, kot organiziranega gibanja. Nato so sledili kontakti z vodilnimi državniki Gvineje, Malija, Gane, Tunisa, Maroka, Alžira, Indonezije, Sudana, Ceylona, Jemena . . .»

Poznejši jugoslovanski zunanji minister Miloš Minić pa je v publikaciji «NEUVRŠČENOST V SODOBNEM SVETU» o tem sestanku zapisal:

«Zgodovinski pomen sestanka Tito - Nehru - Naser je v tem, da ni bilo regionalno srečanje, temveč pobuda globalnega značaja in da je bil to dejansko poziv na združevanje neodvisnih držav izven blokov zaradi odpora in nasprotovanja delitvi sveta na vojaško - politične bloke in proti hladni vojni, a za graditev novih mednarodnih odnosov na načelih listine Združenih narodov in miroljubne koeksistence. Po tem dogodku so se ideje politike neuvrščenosti vedno bolj uveljavljale na svetu, predvsem v Aziji in Afriki, pa tudi v Latinski Ameriki.»

NEHRU JE OMAHOVAL

Kako je prišlo do pobude za sklicanje prve konference, pa je povedal po njej sam Tito glavnemu uredniku rimske «Unità» sledeče:

«Pobudo za sklic konference smo dali predsednik Naser, Sukarno, Nkrumah in jaz. Mi štirje smo bili torej njeni pobudniki, našo zamisel pa so pozneje sprejeli še drugi . . . Seveda takrat nismo mogli predvidevati, da se je bodo udeležili predstavniki tako velikega števila držav. Ko sva se s predsednikom Naserjem aprila leta (1961) pogovarjala v Kairu . . . sva se strinjala, da je konferenca potrebna, pa čeprav bi se z našimi stališči do mednarodnih problemov in njihovega reševanja strinjalo le nekaj šefov držav . . .»

Kot vidimo, Tito med pobudniki ni omenil Nehruja. Vzrok smo izvedeli šele letos iz knjige spominov pok. dr. Aleša Beblerja ČEZ DRN IN STRN, kjer avtor na str. 232 takole pripoveduje o Nehrujevem obnašanju med pripravo na beograjsko konferenco:

«Indija dolgo ni uradno privolila na udeležbo. Naš ambasador Dušan Kveder je poročal, da vsi politiki dobro sodijo o konferenci, le da Nehru še ni rekel zadnje besede. Zato so me poslali v New Delhi, da bi se osebno pogovoril z njim in njegovimi naj bližjimi sodelavci.

Z Dušanom sva obiskala vse najpomembnejše osebnosti in ugotovila, da nihče ne bi imel pomislekov, če bi se le Nehru strinjal. Prijavila sva se na razgovor . . .»

Skratka, med tem razgovorom sta ga prepričala — potem ko je vmes malo zadremal — da je na udeležbo pristal.

Glede sklepa, da naj bo konferenca v Beogradu, pa je Leo Mates povedal:

«. . . Naser je že takoj med plovbo na Galebu predložil Titu, naj bo konferenca v Beogradu. Tito pa ni takoj pristal. Toda pozneje je bilo po posvetovanju z ostalimi sklicatelji sklenjeno, da bo mesto prve konference poglavarjev ali predstavnikov vlad neuvrščenih držav — Beograd. To je bilo tudi naravno, saj je Naserjev predlog izhajal iz tega, da naj bo gostitelj tisti, ki je dal pobudo . . .»

STANISLAV RENKO

Prihodnjič: Tito — «Nimamo jedrske bombe! Imamo pa moralo, realne sile, predstavljamo velik del človeštva».

REAGANOVA ADMINISTRACIJA OPRAVIČUJE JUŽNOAFRIŠKO AGRESIJO

Ameriški veto v varnostnem svetu vnaša nevarne posledice za Afriko

Odpiranje poti za medblokovsko konfrontacijo - Ogorčenje afriških držav

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

NAIROBI — Kot novo potrditev sumov, da želi Reaganova administracija gledati na žgoče afriške probleme predvsem skozi prizmo blokovskega rivalstva, so na Črni celini označili pravkaršnji ameriški veto na resolucijo neuvrščenih in afriških držav v varnostnem svetu OZN, ki obsoja južnoafriško agresijo na jugu Angole. Organizacija afriške enotnosti je obsodila Reaganovo administracijo, da je «v skrivnem dogovoru z južnoafriškimi rasisti» in da jih posredno podpihuje k agresivnim akcijam proti sosednjim državam.

Ameriški veto je prišel v času, opozarjajo na Črni celini, ko na jugu Angole še zmerom trajajo spopadi z južnoafriškimi agresorji in ko leti še naprej okupirajo osem krajev okrog središča pokrajine Cunene, Ongive. Hkrati pa južnoafriški bombniki tolčejo globoko po angolskem ozemlju. Vrsta krajev na tem območju, med njimi Xincongo, je docela razdejanih, neprecenljiva škoda pa je prizadejana tudi kmetijskim površinam. Število žrtev med civilnim prebivalstvom ter angolskimi vojaki sega najbrž nad 500, na desettisoče pa je brezdomih beguncev, ki bodo zdaj potrebovali mednarodno pomoč.

Za agresorje pa je bil ameriški veto očitno nova potuha, saj so objavili, da se je umikanje njihovih invazijskih sil, ki so ga bili označili kot «defenzivni taktični premik», zdaj nekoliko upočasnilo in sicer zavoljo «min na cestah ter angolskih napadov», v bistvu pa gre najbrž za začetek daljše južnoafriške okupacije ozemlja na jugu Angole, na kar je vlada v Luandi že pred tem opozarjala. Ne gre pozabiti tega, da je ob namibijsko-angolski meji še zmerom pripravljenih na vdor kakih 45 000 rasističnih vojakov ter belih tujih plačancev.

Angola se seveda ne bo sprijaznila s stalno okupacijo ozemlja na jugu dežele in je že takoj po ameriškem vetu opozorila na to, da bo primorana delovati v skladu s členom 51 ustanovne listine OZN, ki govori o pravici držav do «individualne in kolektivne obrambe pred tujo agresijo», to je, da se lahko obrnejo po tujo pomoč.

To pomeni, da utegne vlada v Luandi povabiti kakih 15 do 20 tisoč kubanskih vojakov, ki so v deželi skupaj z 2.000 vojaškimi inštruktorji iz NDR ter nekaj desetinami sovjetskimi, naj ji pomagajo izgnati agresorja iz dežele. Havana je že objavila, da so «kubanski internacionalistični borci» pripravljeni na to, da «izpolnijo dolg solidarnosti s sestrsko republiko Angolo in posežejo v boj z vsemi razpoložljivimi sredstvi».

Krivdo za to, da bi vojaški spopad na jugu Angole v tem primeru kaj lahko prerasel v medblokovsko konfrontacijo težko «predvidljivih razsežnosti», bi po mnenju Afričanov morali pripisati Američanom, ki so se v varnostnem svetu OZN zatekli k vetu ravno zato, češ da resolucija «enostransko obsoja samo Južno Afriko», ne omenja pa «kubanske in sovjetske navzočnosti v Angoli». Kot opozarjajo v Afriki, je rasistični režim v Pretorii to blokovsko dimenzijo Reaganovega odnosa do Črne celine izdatno izrabljal v svoj prid ter se prikazoval za «zaščitnika svobodnega sveta». Južnoafriški obrambni minister general Magnus Mallan je pravkar spregovoril o «načrtih SZ, da zasužnji jug Afrike» ter rekel, da je bil cilj agresije na jugu Angole prav ta, da prepreči takšne «načrte».

V afriških prestolnicah so prav tako z nezadovoljstvom sprejeli govor pomočnika ameriškega državnega sekretarja za afriške zadeve Chesterja Crockerja v Honoluluju, v katerem je razložil «novo ameriško strategijo» do Afrike ter pri tem omenil, da želi ostati Reaganova administracija navzoča «na obeh straneh», to je na strani rasističnega režima v Pretorii ter ostale neodvisne Afrike. Tudi ta govor je odseval nov, blokovski pristop ameriške administracije do afriških zadev, to pa je tisto, čemur so doslej na Črni celini najodločneje nasprotovali. Na junijskem 18. vrhu OAE v Nairobeju je vrsta držav opozorila, da mora Afrika okrepiti svojo dosledno neuvrščenost in preprečiti to, da bi jo potegnili v rivalstvo dveh super sil in blokov.

Do ameriškega veta v varnostnem svetu OZN je prišlo tudi v času, ko je Afrika vložila toliko naporov za uspeh izrednega zasedanja generalne skupščine o Namibiji. OAE je poslala na pot po petih zahodnih državah članicah kontaktne skupine o Namibiji, misijo petih zunanjih ministrov na čelu z vodjo kenijske diplomacije dr. Oukom. Ti naj bi zahodne države prepričali o potrebi učinkovitejšega pritiska na Južno Afriko, da bi se odpovedala svojemu nepopustljivemu stališču, ki je januarja letos že pripeljalo do neuspeha ženevske konference o Namibiji.

V vsakem primeru je ameriški veto zbudil na Črni celini tako ogorčenje kot tudi zaskrbljenost. Kot opozarjajo, sovpada ta novi, popustljivejši odnos Reaganove administracije do rasističnega režima v Pretorii z očitnim stopnjevanjem južnoafriške agresivnosti proti sosednjim neodvisnim afriškim državam. To bi lahko pomenilo, kot menijo v Afriki, da gre za dogovorjeno skupno strategijo destabilizacije neodvisnih afriških držav iz očitnih blokovskih vzgibov. Toda, kot opozarjajo na Črni celini, gre pri tem za kratkovidno strategijo, saj utegne Reaganovo administracijo drago veljati povsod drugod na Črni celini, vključno s tistimi državami, ki so doslej veljale za ameriške zaveznice pa morajo zdaj prisluhniti splošnemu afriškemu razpoloženju. Mnoge med njimi kot denimo Kenija, so zadnji čas opazno zaostrile svoje stališče do problemov afriškega juga.

TIT DOBERŠEK

WASHINGTON — Včeraj je iz vojaškega letališča v New Hampshiru odletela nova pošiljka štirih ameriških letal F-16, ki so namenjena Izraelu. Gre za del pošiljke 14 letal istega modela, ki so jih ZDA prodale Beginovi vladi, ki pa jo je Reaganova uprava ustavila po izraelskem napadu na iraški jedrski reaktor. Prejšnji teden so v sredozemsko državo že odleteli trije F-15.

Uporni Afganistan

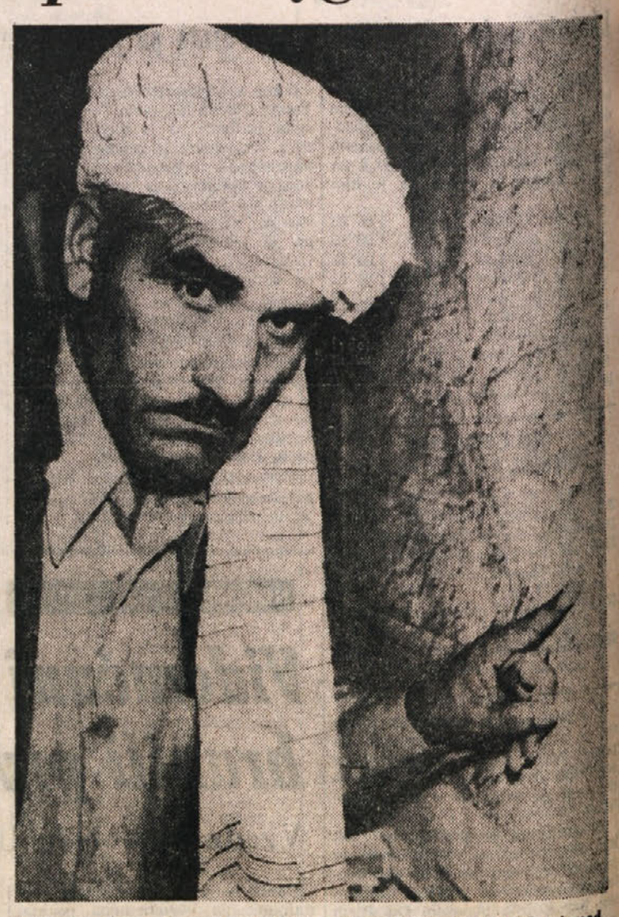

Afganski plemenski poglavar Malik Mohamed Husein je le eden izmed tolikih, ki te dni predvsem v ZDA iščejo podporo za svoje islamske gverilce. Husein je na zemljevidu pokazal svojo rojstno vas in območje, kjer se njegovo pleme z zastarelimi puškami izpred prve svetovne vojne upira sovjetskim «okupatorjem in njihovim plačancem» (AP)

OB POMEMBNI OKROGLI MIZI NA «PRAZNIKU PRIJATELJSTVA» V TRENTU

TUDI KD PRIZNAVA, DA JE NASTOPIL ČAS ZA UREDITEV VPRAŠANJA ZAŠČITE MANJŠIN

Odbornik Coloni za čimprejšnjo odobritev zakona o globalni zaščiti Slovencev v vseh treh pokrajinah Furlanije-Julijske krajine

TRENTO — Italija je v veliki zamudi glede uresničevanja ustavnega načela o zaščiti manjšin. Sedaj pa je nastopil čas, da se ta vrzel zapolni. Eden glavnih pogojev za to, je valorizacija deželne in sploh krajevnih avtonomij, ki lahko najbolje urejujejo tako zapleteno in raznoliko problematiko kot je manjšinska. Treba pa je pohiteti in se resno angažirati, kajti gre za ohranitev in ovrednotenje enega najbolj dragocenih kulturnih bogastev, s katerim Italija razpolaga.

Tako bi lahko v nekaj mislih strnili zaključke okrogle mize o jezikovnih manjšinah, ki so jo priredili v Trentu v okviru vsedržavnega «Praznika prijateljstva», največje kulturno - politične manifestacije krščanske demokracije. V petih urah trajanja okrogle mize pa so se poročevalci in diskutanti dotaknili zelo številnih aspektov manjšinske problematike tako, da ni lahko na kratko strniti potek te zelo zanimive manifestacije. Že samo dejstvo, da je krščanska demokracija smatrala za potrebno, da je v program svojega jubilejnega praznika vključila tudi problem manjšin pa nedvomno pomeni, da je ta problem dovolj občuten tudi v sami stranki relativne večine in da se tudi v krščanski demokraciji nekaj premika, pa čeprav je tudi sama diskusija v Trentu pokazala, da nekateri pomisleki in dvomi v demokrščanskih vrstah še niso bili povsem odpravljeni.

Kot pozitiven element okrogle mize pa lahko navedemo tudi dejstvo, da je prišla dovolj močno do izraza problematika slovenske narodnostne skupnosti, predvsem v posegu deželnega odbornika Colonija, ki se je tudi odločno zavzel za čimprejšnjo odobritev zakona o globalni zaščiti, češ da so do dozoreli vsi pogoji, da se ta zaščita končno uresniči.

Okroglo mizo je ob navzočnosti zelo številne publike, ki je do zadnjega kotička napolnila sicer ne prav prostoren sedež kulturnega krožka «Rosmini» v zgodovinskem središču Trenta, odprl predsednik deželnega odbora Tridentinske - Gornjega Poadižja Enrico Bancheri, ki je predstavil predavatelje in podčrtal aktualnost problema manjšin v trenutku, ko se vsepovsod porajajo nove težnje po afirmaciji etničnih in kulturnih posebnosti.

Teoretsko poglobljeno poročilo o uresničevanju člena 6. ustave je imel profesor Alessandro Pizzorusso, ravnatelj inštituta za javno pravo na univerzi v Pizi in eden največjih italijanskih strokovnjakov za manjšinsko problematiko. Profesor Pizzorusso, ki je bil že med protagonisti tržaške mednarodne konference o manjšinah, se je zavzel za nekakšno novo tolmačenje člena šest o zaščiti jezikovnih manjšin. Ne gre za to, je dejal, da bi uvedli neke izjeme oziroma neke odklone («deroge») od splošnih načel, ki jih vsebuje ustava, ampak gre nasprotno za uresničitev dveh izmed temeljnih ustavnih načel, to je načela enakopravnosti in načela pluralizma. Potem ko je mimogrede ugotovil težnjo po «dezinternacionalizaciji» manjšinskega vprašanja, kot jasno izhaja iz osimskega sporazuma, delno pa velja tudi za sam paket v korist nemške manjšine v Gornjem Poadižju, se je profesor Pizzorusso lotil vprašanja, kako najbolje uresničiti člen 6 ustave. Po njegovem mnenju bi kazalo odobriti vsedržavni okvirni zakon, ki bi veljal za vse jezikovne skupine in ki bi določil nekatere glavne splošne kriterije, medtem ko bi izrecno nalagal deželam, da določijo konkretno vsebino zaščite za posamezne skupine.

Zelo zavzeto poročilo o zaščiti manjšin v evropski perspektivi je imel poslanec Roland Riz, predsednik komisije za ustavna vprašanja poslanske zbornice, ki je predvsem naglasil nujnost zajamčenja avtonomije neke manjšine. Slika, ki jo je poslanec Riz dal o stanju manjšin v Evropi ni nič kaj obetavna. Samo redke manjšine so kolikor toliko zaščitene, več jih je takih, ki ne uživajo nobene oblike zaščite. Zaskrbljujoče pa je predvsem dejstvo, da je vse premalo naporov, da bi to problematiko reševali, nasprotno ponekod smo morali zabeležiti celo korake nazaj. Toda mir v Evropi, je dejal Riz, temelji na soglasju narodov in narodnosti bolj kot na dogovarjanju med nacionalnimi državami. In prav zato pomeni zaščita manjšine prispevek k miru na našem kontinentu.

Predsednik dežele Molise Fiorindo D'Aimmo je imel zelo zanimivo poročilo o zaščiti manjšin v deželnih statutih, pri čemer pa je le bežno omenil dežele s posebnim statutom, na ozemlju katerih živijo najmočnejše nacionalne manjšine, se pravi Tridentinska - Gornje Poadižje, Dolina Aosta in Furlanija - Julijska krajina, pač pa se je zaustavil pri določbah v deželnih statutih dežel z navadnim statutom. Take določbe obstajajo v statutih Bazilikate, Kalabrije, Moliseja, Piemonta in Veneta, se precej razlikujejo med sabo, vse pa težijo k valorizaciji jezikovnih skupin na deželnem teritoriju. Tudi D'Aimmo se je zavzel za to, da bi imele dežele čim širše pristojnosti v urejanju manjšinske problematike.

Zadnji referat je podal poslanec Bruno Kessler, bivši predsednik pokrajine Trento ter deželnega odbora Tridentinske - Gornjega Poadižja, sedaj pa član komisije dvanajstih, ki se ukvarja z vprašanji uresničevanega paketa v korist nemške manjšine. Poslanec Kessler je orisal zgodovinski potek vprašanja nemške manjšine glede sedanjega trenutka pa je ugotovil, da so zamude pri uresničevanju paketa privedle do «določene napetosti» pri tem pa tudi poudaril, da sporna vprašanja niso tako huda, da jih ne bi mogli z dobro voljo obeh strani v doglednem času rešiti.

Prostor nam ne dovoljuje, da bi omenili vse posege v diskusijo, zato se bomo omejili na diskutante iz naše dežele. Poslanec Piergiorgio Bressani do pred nedavnim podtajnik pri predsedstvu vlade, kjer se je izrecno ukvarjal s problemi Slovencev v Italiji, je bolj kot poseg imel pravo poročilo, v katerem je argumentirano zavrnil tezo, da bi bilo mogoče vse manjšine tretirati na enak način. Pri tem je predvsem poudaril razliko med tremi nacionalnimi manjšinami, nemško, francosko in slovensko na eni strani ter drugimi skupinami, ki govorijo neitalijanski jezik ali dialekt na drugi. Poslanec Bressani je tudi kritiziral tri zakonske osnutke, ki so bili doslej predloženi v parlamentu (iz vrst radikalcev, komunistov in socialistov) o zaščiti vseh jezikovnih skupin na ozemlju italijanske države.

Kot smo že omenili je deželni odbornik Coloni ves svoj poseg posvetil problematiki Slovencev v deželi Furlaniji - Julijski krajini, sklicujoč se tudi na nedavno razpravo v deželnem svetu kjer so prav vse politične skupine poudarile, da pomeni prisotnost Slovencev element kulturne obogatitve celotne deželne skupnosti. Coloni je tudi navedel nekatere posebnosti kar zadeva slovensko manjšino, na primer dejstvo, da Slovenci odločno odklanjamo preštevanje, pri tem pa potrdil, da se je «večina» odrekla vključitvi vprašanja o narodni pripadnosti v vprašalnik ob skorajšnjem popisu prebivalstva. Coloni je tudi ugotovil, da je bila dana slovenski skupnosti možnost razvoja, kot dokazujejo na primer številke o vpisu v slovenske šole, ki pričajo, da ni bilo asimilacije. Na koncu pa se je zavzel za čimprejšnjo odobritev zakona o globalni zaščiti, saj so dani že vsi pogoji. vprašanje je bilo že dovolj poglobljeno v komisiji Cassandro, pa tudi s političnega vidika je vprašanje dozorelo. Zakon, je dejal Coloni, mora zaobjeti Slovence v vseh treh pokrajinah kjer živijo, se pravi furlanski, goriški in videmski, mora biti dovolj fleksibilen, da lahko upošteva različnim realnostim, ščititi mora tako posameznike kot skupnost kot tako, pospeševati mora razvoj manjšine, pa tudi njeno samozavest in dozorevanje, še posebno v videmski pokrajini. Na koncu je predstavnik naše dežele poudaril, da najboljši zakon ne zadostuje, če ga ne spremlja stalna politična volja po njegovem uresničevanju.

Zabeležiti velja tudi kratek poseg Jurija Slame, ki je govoril o svojih osebnih izkušnjah, kot Slovenec in kot demokristjan. Iz naše dežele je v razpravo posegel tudi deželni odbornik Mizzau, ki je govoril o Furlanih. Prisotni pa so bili tudi nekateri drugi deželni predstavniki kot na primer pokrajinski tajnik krščanske demokracije v Trstu Antonio Coslovich in profesor na tržaški univerzi ter član komisije Cassandro Sergio Bartole.

TOM MARC

MORSKE VESTI - PRIMORSKE VESTI - PRIMORSKE

IZJEMNA RIBIŠKA TROFEJA ZA PORTOROŠKA RIBIČA

Vili Petronio in Iztok Medvešček sta ulovila 20-kilski lici

PORTOROŽ — Izjemna ribiška trofeja so tri ribe, ki sta jih nedavno ulovila portoroška športna ribiča Vili Petronio in Iztok Medvešček. Oba takoj z veliko mero skromnosti povesta, da se jima je pri lovu nasmehnilo tudi nekaj ribolovške sreče, saj so se te ribe, ki jim pravijo lica, po latinsko pa lichia amia iz družine carragindae (bližnje sorodnice gofa in šnjura), za severni Jadran, še bolj pa za Portoroški zaliv, prava redkost. Ulovila sta jih, tako sta trdila v Portoroškem zalivu. Kje natančno, pa nista hotela izdati, saj sta prepričana, da bosta katero od teh rib še kdaj ulovila. In tako kot vsak gobar ljubosumno skriva, kje je največ najboljših gob, tudi ribiči ne izdajo radi, kje se zadržujejo ribe.

Vili Petronio je imel pred nekaj leti že nekajkrat srečo, da mu je uspelo pod morjem, na dan, seveda in s podvodno puško, uloviti po en primerek teh rib. Lica so roparski potepuhi in zato ribič težko predvidi, kdaj in kje se bodo pojavili. Biologi temu pravijo, da živijo pelagično. Hranijo se s ciplji, sardelami in iglami, imajo pa rade čisto in toplo morje. Zato se le redko zgodi, da zaidejo tako visoko v Jadranu. Če je poleti morje nekoliko čistejše in dovolj toplo (in avgusta je bilo tudi v Portoroškem zalivu tako), pridejo v celi jati. Trije primerki, ki sta jih uspela nabosti portoroška privrženca podvodnega ribolova, so tehtali 19,21 in 23 kilogramov, merili pa so 135, 139 in 149 centimetrov. Take ribe so pod morjem na pogled že prave pošasti, vendar niso nevarne saj nimajo ostrih zob.

«Jati sem se lahko približal na tri metre», je povedal Vili Petronio, ki ima z licami že veliko izkušenj. «Ko streljam na ribo, hočem biti sto odstotno gotov. S treh metrov je zagotovo ne zgrešim, ost pa mora prebiti ribje telo. Le tako jo uspem zadržati. Seveda imam potem, ko jo zadenem, okoli 15 minut trdega dela. Ko jo harpuna prebije, najprej povleče ona in jaz ji pustim, da gre dvajset ali trideset metrov stran. Ne sme predaleč. Potem se ustavi, ker omaga, jaz pa gor po zrak. Ponovno se spustim k njej in jo vlečem vse bližje k sebi ...» Po četrt ure boja, riba z veliko harpuno, ki ji je prebodla telo, omaga, ribič pa mora imeti precej izkušenj, da se mu ne iztrga, da ne gre pregloboko v morje in da se ne zagozdi med skale, da ima zmeraj dovolj zraka v pljučih in da končno zmore trofejo vreči na čoln, ki ga čaka na površini.

«Poleti 1979 in lani sem zaman opazoval in oprezal za njimi. Letos so prišle v veliki jati. Med njimi so bile nekatere "kapitalne", vendar so se držale kar precej daleč, kar pomeni, da so se že kdaj srečale v morju s podvodno puško. Letos lic prav gotovo ne bo več sem. Drugo leto julija ali avgusta, pa jih bom spet čakal ...» je povedal Vili Petronio. Večerja je bila ondan slastna — za oba ribiča, družini, sorodnike, prijatelje in znance in še je ostalo slastnega mesa ...

BORIS ŠULIGOJ